

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesti-ut 25.
Fiókkiadóhivatal: Múzeum-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG**

Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

Az aszály.

Budapest, augusztus 5.

(v.) Ezzel a szárazsággal kezdtünk úgy lenni, mint Boccaccio idején Firenze népe a dögvésszel: eleinte irtózáttal fogadtuk, majd csüggedt lélekkel tartottuk számon a szörnyűséges baj kártevését, utóbb percről-percre lestük, mikor jó valahára a gyilkos derűre a megváltó boru, a végén pedig erőt vett rajtunk a fatalizmus elfásultsága, hogy már ennek így kell lennie, ezt így mérte ránk máshatatlannal végzetével a gondviselés, tehát ne törődjünk a dologgal, ne is beszéljünk róla, hanem nyögjük némán a perzselő hőséget. Igenis, beletörődtünk a szárazságba, mely felperzselte az ország szántóföldjét és réjtjeit; s a világ legtermészetesebb dolgának tartjuk, hogy amikor nagyritkán összevevődik az égbolton egy-egy vékonyka felhőlepel, hát a harmadik szem eső után megjelen egy ironikus szivárvány és hirdeti, hogy már vége az esőnek, még mielőtt megkezdődött volna.

Ebbe tehát beletörődtünk volna valahogy. Ámde hátra van még a fekete leves. És abba, ami ezután következik, már bajosabb lesz beletörődni. Mert ezután, akárhogy is forduljanak még a dolgok, már csak az országos inség következhetik. Ha most még jön eső, hiába jön. Nincs már mit megmentenie. Idáig legalább a szőlő biztatott bőséges terméssel;

s a gazda remélhette, hogy a bor árakból fogja a hiányzó takarmányt beszerezhetni. Ennek is körülbelül vége. Sárgul immár a levele a szőlőnek, a talpgyökér sem igen szívhat fel már nedvet a kiszikkadt és izzó talajból; s valóságos akasztófa-humorról hívják a szőlőgazdák a jégesőt, hadd verje el a felét a termésnek, hacsak feltűti és megmenti a másik felét. De az égbolt ragyogóan kék marad, egy-egy báránnyelű is alig libeg rajta át s még az áhitott jégesőnek furcsa áldása is elmarad. Elborzasztó nyavalyával szemben soványka vigasztalás biz az, amit a földművelésügyi miniszter hirdetett országgá a képviselőházban, hogy inségről beszélni nem lehet, merthogy a magtermés hála istennek jó közepesnek minősíthető. Ez a biztatás annyit jelent csupán, hogy lesz kenyér, az emberek tehát nem fognak éhen halni. Ámde takarmány nincs és nem is lesz most már, az ország marhaállományát nincs miből átteleltetni. Takarmányt a kormány nem adott, nem is adhatott. Csak megengedte, hogy az állami és községi erdőkben szabad legyen a legeltetés. Ez a rendszabály, így a papiroson fest úgy, ahogy. De gyakorlati szempontból alig van valami értéke. Először is azért, mert az egész Alföldön van nagy marhaállomány, de nincsen semmi erdő. Másodszor pedig azért, mert a hegyvidéki erdőben nincs mit fellegelni. A fű ott éppúgy elperzselődött, mint

a síkságokon, s maga az erdő vadja is ki-kijő a szabad térségekre táplálékot keresni. Az erdőkben való legeltetés engedélyén kívül adott a kormány még valamit: — egy jószándéku tanácsot. Hogy siessen a gazda hamarjában még mindenféle késői és póttakarmányt elvetni. A tanácsot a gazdaközönség megfogadta, még mielőtt a miniszter adta volna. Vátszólag drágapénzen vetőmagot s hamarosan el is vetette. Kárbavesztett pénz, kárbavesztett fáradság. A forró rög meddő öleiben elhal a magnak csirázó-ereje. Odavesztett minden. A földből alig bujt ki valami, ami kibujt, zsenge korában elperzselődött.

A nagy gond, mely ebben a keserves helyzetben feltolul, azt a fájó kérdést veti fel, mi lesz az ország marhaállományával. A nemzeti vagyonnak tetemes része a baromtenyésztésbe van befektetve. Itt nem tíz milliókról van szó, sem száz milliókról, hanem egy milliárdnál is többről. Keserves áldozatokkal megnevelítettük a magyar marhafajt, felneveltünk egy gazdag és egészséges állományt. — meg fogja-e az ország ebben a takarmánytalan esztendőben a nemzeti vagyonnak ezt a tetemes részét tarthatni? Az a kevés takarmány, amely a nagy aszály pusztításai előtt termelt, az áttelelésre sehogysem elegendő. Azon a lombtakarmányon, amit a kormány az állami erdőségekből ígér, az ország marhaállományának csak egy csekély része s ez is csupán rövid hetekig tud eltengődni.

T Á R C A.

A tudományok világából.

(Gyorsaság vizen és szárazon. — Távirati fotográfálás. — A béka időjárásjelzője. — Lángész és őrülség.)

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: ifj. **Méray-Horváth Károly.**

A technikának ezidei szenzációja: a gyorshajítás. A gyorsaság szárazon és vizen. A mai lokomotivokat máris alamszi szárazságnak mondja az automobilhoz nevelt ultramodernizmus, az oceanokat szelő mai hatalmas hajók pedig idestova elarult járművek lesznek.

A st. louis-i világiállatásnak a leggyorsabb járó hajó számára kitűzött nagy díja döntő lesz két hatalmas tengerészemzet technikai versenyében: a német és az angol közt. Tíz év óta a németek az elsőség, a Hamburg—Amerika-Line teszi meg leggyorsabban az utat az oceanon át. Híre érkezett azonban, hogy készen van az angoloknak két új hajója, új rendszerű, turbinás személyszállítója. Mert a turbina az új technika ideál. Az angol Cunard-Line-társaság az eddigi leggyorsabb nemzet hajóknál 50 százalékkal nagyobb ürtartalmu uszó városokat gyorsabban akar járni minden eddiginél. Négy turbina, mindegyik 18.000 lóerőre, hajtja ezeket a kolosszusokat. A négy turbina nyolc óriási csavart

forogat. Összesen tehát vagy 60.000 lóerő dolgozik a rendesnél kétszer akkora átmérőjű csavarokban.

A papiroson, úgy ahogy a mérnökök kiszámították, az angolok győzelme biztos. A papirus azonban éppen az ilyen ultradolgokban néha csal. De a technikus-világ érdeklődése méltán fordul a gyorsaságok ezen csodája iránt.

A gyorsaságot való harc a szárazon is folyik. Amióta az automobil lecsufolja a leggyorsabb expresszeket, azóta új fogalmak kezdtek alakulni affelől, hogy mit szabad gyorsaságnak nevezni és multszázadbeli hátramaradt lélek az, akinek óránkint 100 kilométeren alól is van gyorsaság. Kipróbálták elébb az eddigi legjobb lokomotivokat, hogy mekkora sebességre képesek: az eddigiek is felfokozhatók 120—125 kilométerre, de az a bajuk, hogy csak igen rövid időre, percekre. A kazánjuk kevés a szükséges nagynyomású gőzhöz. Most aztán megtette első próbáját két új szerkezetű óriás, hat vasuti kocsi 126 kilométer sebességgel ragadva. A kísérletekre berendezett német zosseni pályán mint az ágyugolyó rohant a csakugyan ágyugolyó alaku lokomotiv, elől levegőt hasító ékjével, hógővel. Perze csak azon a pályán, mert ahhoz, hogy ily gyorsasággal robohassanak a vonatok, erősebb pályatesteket kell építeni és lassabb fordulókak.

Az új lokomotívóris, amely a Borsig-gyárból került ki, tenderjével együtt 25 méter hosszú. Husz keréke van. 1400—2000 lóerővel dolgozik.

120 tonna súlyt vihet, ami hat vasuti kocsinak felel meg, a legnehezebb fajtából.

Ezek a géptechnika ideai szenzációi.

Keeskeméthy Győző ur iparával foglalkozó és a hasonlatos ágakban törekvő honfiak számára veszedelmes szerszámot találtak ki. Ha szöknek a kedvesek, megeshetik, hogy a fotográfiajuk hamarabb Hamburgba érkezik, mint ők. És pedig távirati uton. Ugyanis egy olyan távirást találtak ki, amely képeket, fotográfákat továbbít. A dolog nyitja: a szelén. Ennek a kényszerű anyagnak az a csodálatos sajátossága van, hogy ha fény esik rá, akkor a villamosság jól vezet, ha sötétségben van, rossz vezető, amely tulajdonságát már nem egy ízben használták fel a villamosság körében. Az új találmány ezt most egy alkalmazza, hogy a továbbítandó képet egy milliméternyire megvilágítja és a szerint, amennyi világosság vagy sötétség van a képen, a szerint működik a szelén és a szerint adja a másik állomásra a villamosságot, amelyet ott ismét fényadásra fordítanak (egy Tesla-féle indukciós csővel). Így milliméterről-milliméterre tovább és tovább tolódik a kép, úgy hogy egy rendes alaku fotográfát egy félóra alatt lehet leadni. Ez perze még igen hosszadalmas dolog, de kezdetnek elég. A vevő-állomáson a kép így apró milliméternyi négyzetögekből ábrázolódik, ami olyan, mint valami gorma fénynyomat.

Hát mitévő lesz a gazda marhájával, melynek nem tud táplálékot adni? Felhajtja majd a vásárra, sőt felhajtja máris. A piacon a kínálat egyre viharosabb és egyre tömegesebb lesz és az árak rohamosan fognak tehát süllyedni. Majd megjelen vevőtől Ausztria és a külföld s elviszi potom pénzen a magyar gazda marháját. Akinek két ökre van, elad majd egyet, hogy az árából a másiknak takarmányt vásárolhasson. Ennél nagyobb gazdasági csapás ezt a mi szegény országunkat alig érhetné. A marhaállományban kialakult nemzeti vagyonnak ilyen devalvációját és elköttyvetését évek mulva sem fogjuk kiheverhetni. Ha jövő esztendőre és azután bő takarmányterméssel kárpótól majd a természet, mi hasznunk lesz belőle? Megcsökkenett állományunk nem győzi majd a bő termést felenni s megint a piacra kell föllegeinket dobni, hogy olcsón szerezzük be azokat is a külföld, amely most ugyancsak olcsón jut barmainkhoz. Ez a rettenetes aszály tíz esztendőnek nemzeti vagyongyűjtését egyetlen csapással pocskékolja el s az országot az elszegényedés örvényébe dobja.

Állataink átteleltetésének a problémája ez idő szerint a legégetőbb politikai, társadalmi és gazdasági kérdés. A kormány próbált rendszabályait semmit sem érnek. Itt határozottabb fellépést, a dolgokhoz való erélyesebb hozzájárulást kell követelnünk. Az államkormányzatnak kötelessége, hogy ilyen válságos időben rendkívüli eszközökkel s a legnagyobb áldozatok árán is orvosolja a bajokat. Első sorban sürgetnünk kell a takarmánykiviteli tilalmat. Ne titkolózzék a kormány és ne diplomatizáljon, mert minden elvesztett pillanat helyrehozhatatlan károkat okoz. Nem hinnék, hogy Ausztria e részben nehézségeket támaszson; hisz neki is

érdeke, hogy ami kis takarmány termett, a közös vámterület fogyasztása alól ki ne vonassék. Második rendszabályul követeljük, hogy az állam a pénztári feleslegekkel rendkívüli dotációban részesítse a hitelszövetkezeteket. Ilyenformán a kiscgazda hitelforrása bővebben folyhat s a kölcsönpenzen vásárolt takarmány kamatterhe busásan megtérül az állatok elköttyvetéséből származó veszteség elmaradásában. Harmadik rendszabályul követeljük a tengerentúli országok takarmányfeleslegeinek hozzánk terelését. Van nekünk három, gazdagon szubvencionált tengerhajózási vállalatunk. Ezeknek most vehetőnk először komoly hasznát, ha a kormány a takarmánybehozatalra szorítaná őket s a fiúmei viszonylatban rendkívüli díjszabási mérsékléseket engedélyezne. Végezetül követeljük, hogy a takarmányszállításra megígért tarifakedvezmények a legkisebb szállítmányokra is megadassanak, nehogy egyedül a nagybirtok lássa hasznát az államhatalom e segítő-akciójának.

Ha mindez megtörténik hamarosan s ha jelezők, papok, szolgabírák s mindazok, akik a köznéppel érintkeznek, meggyőzik a parasztságot arról, hogy az átteleltetés keserves gondoljai még mindig elviselhetőbbek lesznek, mint a marhaállomány elpocskolásának borzasztó következményei, akkor isten segédelmével a válság nem fog katasztrófává fajulni. Isten óvja nagy veszélytől mi magyar hazánkat!

ORSZÁGGYÜLÉS

Budapest, augusztus 5.

A t. Ház ma ott kezdte el, ahol tegnap abbahagyta. Lengyel Zoltán panszkozott tegnap a gyorsiroda főnökére, hogy előnyben részesítse a német lapokat a magyarok felett. Ezt a dolgot ma elintézték napirend előtt. A kérdéshez hozzászólt

varja, hogy esze-ágában sincs brekegni, a bört félti és örül, ha egy-egy falatot elcsip. Szép időben azonban a legyek, bogarak magasba repülnek, a béka meg fel a levelekre mászik, ott kapkodja őket; ha elég volt, pihen, semmi sem zavarja és vigan brekegget.

Igy mondja Zürn professzor ur. Ő a rovaroknak inkább hisz. És ezek közt főleg a pókoknak. Elmeséli, hogy amikor 1794-ben Pichegru Amsterdamot ostromolta, az amsterdamiak úgy elárasztották a környéküket vízzel, hogy Pichegru közel se férhetett hozzájuk. Pichegru már-már ott akarta hagyni a hollandusokat, amikor Disjonval tábornok azt mondta neki:

— Kár lesz, két nap mulva olyan fagy lesz, hogy a sok víz mind befagy.

— Hogyan tudod?

— A pókjaim mondják.

És csakugyan bekövetkezett a fagy, Pichegru pedig bevette Amsterdamot.

Disjonval folyton becézgette a pókjait. Halálakor nem kevesebb, mint négyezer darabot találtak a lakásán. Zürn szerint a pók a hálóját védi az időjárás szeleségei ellen. Ha nagy szél készül, menten leszakítja a kifeszítő szálait, hogy a hálószerkezete összezugorodjék, nehogy a szél széttepje. Rossz időben csak a közepét foltoztatja. De ha megint kezdi a hálót kitergetni, ha szélesen dolgozik, akkor tartósan szép időt lehet számítani. Ha hideg készül, akkor sebbel-lábbal süriti valahol a szálakat, hogy melegebben tarthassa ott magát, és így tovább, minden gazdaságának megvan a maga jelentősége. A pókok természetesen az ő hálósínálása lévén a legfőbb életfoglal-

Ugron Gábor, Rátkay László, Olay Lajos és Vészi József. Ez utóbbi azt ajánlotta, hogy ebben a kérdésben legyünk mi is európaiak s kövessük a külföld példáját, ahol a képviselők beszédeiből maga a gyorsiroda csináltat tárgyalagos kivonatokat. Az elők megígérték, hogy foglalkozni fog a dologgal, s aztán, hogy ez a kérdés is elintéződték, áttértek a honvédelmi költségvetésre.

A vitában Bakonyi Samu, Udvary Ferenc és Egry Béla vettek részt, majd pedig az általános vita végeztével, a honvédelmi miniszter polemizált a szónokokkal. A miniszter beszédére Bakonyi Samu válaszolt, aztán Brezovay László előadó ismertette a katonai alapítványokról szóló javaslatot.

Az ülés végén báró Bánffy Dezső interpellált sürgősen a takarmányhiány dolgában, amire Tallián földművelésügyi miniszter megnyugtatta, hogy a kormány a fenyegető veszedelem ellen megteszi a kellő intézkedéseket.

A képviselőház ülése augusztus 5-én.

— Kezdeté délelőtt 10^{1/2} órakor. —

Elnök: Percsel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Gróf Tisza István, Nyiri Sándor.

Elnök: Megnyitja az ülést s jelenti, hogy báró Bánffy Dezső sürgős interpellációt jelentett be a takarmányhiány miatt. A Ház d. u. 3/4-kor fog áttérni az interpellációra.

Bemutatja Fenyvessy gyorsírófőnök előterjesztését a gyorsiroda ellen elhangzott vádak tárgyában.

Rátkay László szerint a gyorsiroda főnöke helytelenül járt el, mikor az igazságügyminiszter beszédének szövegét kiadta egy német estilapnak, ellenben a többi lapotól megtagadta. Ez egy német lap privilegizálása és ezen segíteni kell.

Olay Lajos azt tartja, hogy addig egyáltalán nem szabad a beszédekét közlésre kiadni, míg a szónokok azokat át nem nézték.

Ugron Gábor amellett érvel, hogy a hírlapírók sietős munkája megköveteli, hogy a gyorsiroda lehetőleg hamar rendelkezésükre bocsássa a beszédek szövegét, másrészt azonban időt kell engedni a szónokoknak is, hogy átnézhessék beszédeiket.

Vészi József felveti azt az eszmét, hogy célszerű volna a képviselőházi tárgyalások vitáit a gyorsíródában kivonatolva is elkészíteni és a lapok számára kiadni. Ezt a rendszert a külföldi parlamentek már régen alkalmazzák, sőt kétféle kivonatot készítenek, egy hosszabbat és egy rövidebbet, a különféle terjedelmű lapok igényeihez képest. Ezek a hivatalos kivonatok, feltéve, hogy tárgyilagosan készülnek, elejét vennék ama vizsgáltságnak, hogy egyes lapok olyan kivonatokat közölnek a képviselőházi beszédekből, amelyek a

tesen az ő hálósínálása lévén a legfőbb életfoglal-

•
Hogy a lángezés és az örültés oly rokon dolgok, hogy a lángezés mindig örültnek is tekintendő: ez Lombroso hírhedt elmélete, amit aztán Max Nordau még fel is fujt az ő ismeretes szellemes charlatanériájával. Legujabban egy müncheni neves elmegyógyász, Löwenstein irt könyvet a kérdésről, egynehány művészi zsenialitást, Michel Angelot, Rubenst, Tiziant, Rafelit, Boecklint, Leonardo da Vincit, Rembrandtot tevén tanulmánya tárgyául. Összehordva minden adatot az életükből, cselekvésükről, azt bizonyítja, hogy nyoma sincs bennök a pathologiai állapotnak. Aztán elővesz számos esetet a lángezés történetéből és azt mutatja ki, hogy igaz, a lángezés könnyen kísérel valami beteg állapot: — de csak kísérel. Nem lehet azt mondani, hogy a lángezés ezen beteg vonásokból eredne vagy hogy azokkal összefüggene. Hogy gyakoribb közöttük az elmebetegség, az csak onnan ered, hogy erősebben kimerül az agyvelejük. Tehát aki zseni akar lenni, korántes azon igyekezzék, hogy szent örületnek lássék a viselkedése, mert a hóbortt nincs szerves összefüggésben a lángezéssel. Hanem inkább azon legyen, hogy agyvelejével, fizikumával jól gazdálkodjék.

szónok gondolatmenetét nem adják hiven vissza. Nem tesz konkrét indítványt, de kéri az elnököt, hogy a hivatott bizottsággal egyetértőleg vegye fontolóra ezt a tervet.

Elnök: Azt az eszmét, melyet Vészi József felvetett, már egy ízben tárgyalta egy ankét s akkor annak megvalósítása ellen olyan elvi aggodalmak merültek fel, hogy a bizottság elfallott a javaslattól. Kész ugy ezt a tervet, mint a többi felvetett megjegyzést egy konferencia elé vinni s annak idején majd jelentést fog tenni a Háznak. Következik a napirend:

a honvédelmi költségvetés

tárgyalásának folytatása.

Bakonyi Samu nem lát javulást a katonai téren, azokat a bizonyos vívmányokat pedig nem sokra becsüli. Egyet elértünk: azt, hogy a horvátok, a csehek és lengyelek a nyelvkérdésben egy sorba emelkedtek a magyar nemzettel. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.)

A germanizáció a közös hadseregben ma éppen olyan erős, mint volt ezelőtt, sőt már a honvédtisztek is átragadt a német társalgás; a katonatisztek leányainak nevelőintézete szintén német intézmény. A hatvanhetes alap és a kormányok görkörükből elpusztították a nemzeti törekvéseket. Nem fogadják el a költségvetést, hanem határozati javaslatot nyújtb, hogy a törvényhozás utasítsa a kormányt az önálló magyar hadsereg felállítására. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Udvargy Ferenc: Szóvá teszi, hogy a vezérkarban a magyar elem nem érvényesül.

Egy Béla kifogásolja a költségvetésnek ama tételét, mely Kolossváry Dezső volt honvédelmi miniszternek három havi minisztersége után tizenkétszer korona személyi pótlékot állapít meg Magyarországra terhére, jóllehet tetemes tábornok; fizetése van. A költségvetés indoklásában azt látja, hogy a kormány a méltányosságára hivatkozik.

Bárnyli nagybecsüléssel volt és van Kolossváry Dezső iránt, mint magyar ember és szakértett katona iránt, de azért nem hajlandó ily szűkösi pénzügyi viszonyok között államháztartásunkat fölszemes tétellel megterhelni, mert itt nem egy évről, hanem átlagosan legalább tíz évről van szó, vagyis 120.000 koronáról.

Zboray Miklós: Ennyit még Kuroki sem kap. (Derültség.)

Egy Béla: De 15–20 esztendőre is kiterjedhet az évenkénti tiszteletdíj. Annak a három havi miniszterségnek kedvéért nem hajlandó méltányosságát gyakorolni. Ennek az előirányzásnak semmi törvényes alapja nincs, mivel Kolossváryt még nyugdíj-igény sem illeti meg. Nyugdíj ugyanis csak három évi miniszterség után jár. Nem tudja, miért kell Kolossváryval kivételt tenni? Hiszen ő már állásának nagy javadalmazásánál fogva sem szorult erre a méltányosságra. Gyakoroljanak méltányosságot a szegényekkel és inségesekkel. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Az idén sajnos bizony a nagy szárazság folytán oly nagy inség fenyegeti az országot, mint eddig soha, s ilyenkor akar a kormány bőkezű lenni.

Foglalkozik a honvédséggel. Kétkelkedi annak magyar voltában, mert ha az volna, akkor a honvédelmi miniszter nem engedte volna meg Csatt Lajos honvédezésre temetését, Szabadkán, a Gotterhaltét játszani. Ilyen esetek idézik aztán elő, hogy például a pécsi hadapród iskolában egyes növendékek, amíg a Gotterhaltét énekeltek, a Himnuszt nem akarták dalolni. Tiltakozik a Gotterhalte ellen, mert az nem az uralkodóháza, hanem az osztrák nép himnusza. Ha magyar volna a honvédség, akkor nem helyeznének át oda annyi közös hadseregbeli tisztet, akik meg legtöbbször magyarul nem tudnak. Ezek az áthelyezések a honvédtisztek rovására történnek, akiket, ha jó magyarok, sietnek nyugdíjba küldeni. Megesett, hogy egy honvédtábornokot, aki meg mert verni egy hadgyakorlaton egy osztrák főherceget, nyugalomba küldtek. Sem a költségvetést, sem az alapítványi helyekről szóló törvényjavaslatot meg nem szavazta. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Elnök: A vitát bezárja. Öt percre felfüggeszti az ülést

(Szünet után.)

Nyíri Sándor honvédelmi miniszter: Kifejti, hogy az előadó kifogásolt nyilatkozata egyáltalán nem áll ellentétben a miniszterelnök nyilatkozataival, mert köztudomású, hogy ez a mostani kabinet éppen a katonai program jegyében születt. A katonai program a legfőbb adatosságon, a legbecsületesebben és a legelőjásitabban végre lesz az hajtva. Itt igen fontos kérdésekről van szó, máról-holnapra nem lehet azokat megoldani. (Mozgás a szélsőbaloldalon.) Egyelőre megállapítottát a tisztek visszahelyezése és erre nézve kötelezőleg megígértett a delegáció tárgyalási alkalmával, hogy két és fél év alatt azok a tisztek, akik ma még osztrák csapatoknál vannak, kivéve azokat, akiknek szolgálatára ott magyar szempontból is feltétlenül szükség van, vissza lesznek a magyar csapatokhoz helyezve. Megoldatott igen előnyösen

a magyar nevelés kérdése is, amint az később az illető törvényjavaslat tárgyalása alkalmával amugy is behatóan szóba fog kerülni. A perrendtartás kérdése 30 éve, hogy folytonosan tárgyalatik; azt nem lehet most három-négy hónap alatt megoldani, ahhoz idő kell. (Mozgás a szélsőbaloldalon.) De itt van a miniszterelnök kötelező ígérete, hogy egy év alatt ez a kérdés is meg fog oldatni. Tehát az az állítás, hogy semmi sem történt, semmi haladás nincs, abszolúte nem felel meg a valóságnak. Igenis, igen sok és fontos dolog történt, még azt is megemlítheti, hogy igen hosszú tárgyalások után egy nagy esomó alapítvány is átvétetett a közös hadügyminiszter kezeléséből a honvédelmi miniszter kezelésébe. A kormány katonai politikáját tehát abszolúte semmi sűrű homály nem fedi, az egész őszintén és nyíltan ki volt fejtve, ahhoz ragaszkodunk és azt végre fogjuk hajtani. A nyilvánosság előtt pedig elzárkózna ennek a kabinetnek igazán nem kell, nem is teszi és azt nem lehet a szemére hányni, mert tényleg mindent a legnyilvánosabban tárgyalt, semmiből titkot nem csinált, még a jövő programját illetőleg sem. De a véderőtvény revíziójáról részletesen beszélni most, amikor még az tárgyalás alatt van, nem volna célszerű. Amint az olyan stádiumba jut, hogy teljesen megérett, akkor kötelezőségeinket fogjuk tartani a törvényhozás és a nyilvánosság felé is hozni.

Báró Kaas Ivor: A Pester Lloydban!

Nyíri Sándor honvédelmi miniszter: Nemszak a Pester Lloydban. Kifogásoktól és jellemzők mondták, hogy a közös hadügyminiszter a delegáció alkalmával mintegy jóindulattal a magyar nemzet vállára veretett és kijelentette, hogy hiszen ő magyarbarát, nemcsak mint privát ember, de mint hadügyminiszter is. De a dolog úgy áll, hogy ő megtámadták, az ellenkezőjét állították ennek; ha tehát ő egyszerűen védekezik, hogy nem áll az, amit ellene felhoztak. De különben nemcsak ezt a nyilatkozatot tette ő, hanem ismételtén tette azt is, hogy ő épp úgy magyar miniszternek érzi magát, mint osztráknak. Ennél korrektebb kijelentést igazán nem lehet kívánni.

Pap Zoltán: Landessprachenak ne mondja a magyar nyelvet!

Gróf Tisza István miniszterelnök: Nem mondta soha!

Nyíri Sándor honvédelmi miniszter: Ami a katonai nevelés kérdését illeti, ha a tiszti sarjadékot direkté a polgári életből venniük át a hadseregbe vagy a honvédségbe, akkor ez a kérdés meg volna oldva, mert az egész nevelés polgári volna, nem közös és mint ilyen jönne a hadseregbe a tiszte, de köztudomású, hogy ilyen elemekkel a tisztkart kiegészíteni képesek nem vagyunk és szükséges célszerűségi szempontból is és azért is, mert a kellő mennyiséget nem kaphatnók meg, hogy a katonai nevelést is szervezzük. Hát ki felelős azért, hogy hogyan történik a nevelés?

Györfy Gyula: Mi, a nemzet vagyunk felelősek! (Derültség jobbról.)

Nyíri Sándor honvédelmi miniszter: Igen? Hát méltóztatik felmenteni a közös hadügyminisztert az alól? (Felkiáltások a szélső balról: Igen!)

Pap Zoltán: Elvégi a honvédelmi miniszter!

Nyíri Sándor honvédelmi miniszter: De akkor is, ha felmentenék, ő magát nem mentheti fel a felelőségtől. Azt mondják, hogy kikapartuk a gesztenyét oly elemek számára, amelyek nem barátaink. Ezt az állítást nem érti; mi magyar alapítványokat csináltunk. A magyar nyelv tekintetében óriási a haladás és e részen a közös hadügyminiszter rendeletére mutat, amely a legutóbbi időben éppen a magyar nyelv kezelése tekintetében a közös katonai nevelés és képzőintézetekhez kiment. Lényege abban áll, hogy a magyar nyelv oktatására nézve három szempont irányod. És pedig először az, hogy a magyar nyelvnek, mint tantárgynak oktatása a magyarországi alreál- és hadapródiskolákban, a főreáliskolákban, továbbá a lovassági, tüzérségi és utász-hadapródiskolákban a lovasabb alapra helyeztetik. Ez az első. Másodszor: ugyanezeknél az intézeteknél a magyar nyelv tantárgy heti óraszama fölemeltett. Harmadszor pedig: a magyarországi alreáliskolákban, főreáliskolákban, a hadapródiskolákban, az összes lovassági, tüzérségi hadapródiskolákban pedig a horvát-szlavon illetőségek kivételével, a magyar honos növendékek a tantárgyak jelentékeny részét magyar nyelven tanulják. (Zaj.)

Olyan aprólékos kifogásokkal, amelyekkel azt akarják illusztrálni, milyen német szellem uralkodik a tiszti karban, mert magyar vizitkártyát nem látott, mert magyar meghívót nem kapott, ilyenekkel nem igen lehet érvelni. (Zaj balfelől és ellentmondások.) De különben sem áll, mert abszolúte nincs megtiltva, hogy a tiszt magánéletében magyar nyelv vizitkártyát használjon és abszolúte nincs megtiltva, hogy a tisztkar magyar vidéken magyar meghívót küldjön szét.

A kétéves szolgálatra nézve azt állítják, hogy azt a közös kormány elejtette.

Bakonyi Samu: Kérdeztem, nem állítottam!

Nyíri Sándor honvédelmi miniszter: Ez abszolúte nem így van. A kétéves katonai szolgálat behozatalát nem ejtették el, hanem az új véderő-

törvénynek alapjául, úgy mint eddig, ezentúl is a kétéves szolgálatot veszik. De a kétéves katonai szolgálatot ugy oadállítani, hogy az minden tekintetben csak előnyönl jár ugy gazdasági szempontból, mint katonai szempontból, illetőleg, hogy az katonai szempontból hátránnyal nem jár, nem lehet csak azt állítani, hogy a kétéves katonai szolgálat akkor nem lesz ártalmas, ha a véderőt a kétéves szolgálat dacára mostani minőségében képesek leszünk fenntartani. Hiszen számtalanszor rámutattak arra, hogy a hadügyi kormányzat csakis ugy egyezhetik bele a kétéves szolgálati idő behozatalába, — minthogy a szolgálati idő leshállításával a kiképzés megnehezítették — ha e helyett megkapja azon eszközöket, amelyek a kiképzést e rövid időn belül olyan intenzív és olyan behatóvá teszik, hogy a minőség ezáltal kárt nem szenved, mert magunknak ártanánk, ha a harc-képességet leshállítanánk. (Helyeslés jobbról.)

Katonai szempontból a kétéves szolgálatra nagy szükség van bizonyos okoknál fogva! Különb Németsországban az már évek hozza során át elő volt készítve és a kellő eszközök is megadták a két évi szolgálat behozatalára. Ezt nagyon szívesen utánozzuk. Az ifjuságnak a katonai nevelésre való előkészítése egészséges eszme, amellyel foglalkozik a honvédelmi vezetőség is, amennyiben már ki is dolgoztatott egy tanulmányt, de most még nincs itt az ideje annak, hogy ezzel foglalkozzunk. Csak kívánatosnak tartaná, hogy ha akadna minél több főur vagy honpolgár, aki Szemer Miklós nemes példáját követné. (Élénk éljenzés.)

Rátkay László: Akkor a fegyveradót el kell törölni.

Nyíri Sándor honvédelmi miniszter: A zilahi egyesület működésének eredményéről nincsenek adatai. Ami a judikatúrát illeti, erre nézve várják be annak az egy évnök lefolyását, amelyre nézve a miniszterelnök egész határozott ígéretet tett. Az anyagi büntető törvénykönyvre nézve hivatkozik az évi március hó 21-iki felszólalására, melyben mondtotta, hogy kétségtelen, hogy az 1855-ből származó anyagi büntetőjog már elavult és új katonai büntetőtvény megalkotása legalább is olyan kívánatos, mint a perrendtartás reformja, ami csak forma, mert a tartalom, a lényeg az anyagi jog marad. A multban azonban a közvélemény és a törvényhozás elsősorban, sőt majdnem kizárólag mindig csak a katonai perrendtartást kívánta.

Bakonyi Samu: Ime, eddig nem történt meg semmi! Én sem mondtam egyebet!

Nyíri Sándor honvédelmi miniszter: Ezt márciusban mondtam! Bakonyi szemrehányólag említi, hogy a katonai perrendtartás a köz-megvitatás elől elzárkózik. Ez ne máll. Természetes, hogy addig, amíg a törvényjavaslat nincs készen, nem lehet azt a közvélemény elé bocsátani, de mihelyt készen lesz, ide fogjuk hozni a törvényhozás elé. Hát kell-e nézve nagyobb nyilvánosság? A nyelvkérdésre nézve pedig azt a szemrehányást teszi, hogy nem meri a kormány megoldani. Hát igenis, fogja merni, csak méltóztassék bevárni.

Báró Kaas Ivor: Mellettünk vagy ellenünk fogja-e merni?

Nyíri Sándor honvédelmi miniszter: Ugy, ahogy a kormány programjában van, hogy a magyar nyelv érvényesüljön a perrendtartásban. (Helyeslés.) Ami Bakonyi határozati javaslatát illeti, amely az önálló magyar hadsereg felállítását sürgeti, ez az ő pártállásánál fogva indokolt, a 67-es alapon nem az.

Udvargy panaszára, hogy a tábornoki kar nagyon elagzott, az a válasza, hogy nem voltak-e híres hadvezérek, akik vukok voltak, akiket kocsin alig bírtak a hadsereg után vinni és egyik győzelmet aratták a másik után. (Zaj a szélsőbaloldalon.) Nem szabad elfelejteni e kérdésnél azt sem, hogy igen fontos, sőt döntő fontosságú, hogy haditapszaltatokkal is kell bírnia azon magasabb tábornokoknak és csapatvezetőknek és e tekintetben örülni kell azon, hogy van még egyhány öreg tábornokunk, aki háboruban volt, mert a hosszú béke nagyon hátrányos. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.)

Ugron Gábor: Beck ur nem volt hadjáratan. Ő levélhordó volt 1866-ban! Ő vitte Benedekhez a levelet! Azt a bizonyosat!

Nyíri Sándor honvédelmi miniszter: Abban, hogy a magyar elem a hadi iskolában nincsen kellőleg képviselve, tökéletesen igazat ad Udvargynek. De mi ennek az oka? Hogy kellő számmal nem jelentkeznek a magyarok a közös hadseregbeli tiszti helyekre és a képzőintézetekbe sem mennek elegendő számban. Eppen azt akarjuk megváltoztatni és meg is változtattuk, ugy a magyar oktatás behozatalával, mint a tömördek alapítványi hely létesítésével. Kolossváry volt honvédelmi miniszter illettekéről nem állítja senki, hogy azok törvényben gyökeresnek, de az már csak feltétlenül bizonyos, hogy igen méltányos ezt megszavazni. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Miért?)

Zboray Miklós: Három hónapi miniszterségért ily horribilis összeget! Arányban áll ez!

Daniel Gábor: Legyenek türelemmel, mindjárt meglesz a magyarázat!

Nyiri Sándor honvédelmi miniszter: Koloss-vary volt honvédelmi miniszternek, természetesen mint katonatisztnak, körülbelül harminc szolgálati éve már volt, mikor honvédelmi miniszter lett és az természetesen beszámít a nyugdíjba, mert ez is állami szolgálat. Neki, mint honvédelmi miniszternek, aki közvetlenül egy másik aktív szolgálatból lett miniszter, a szolgálati idő tekintetbevétele mellett 16.000 korona nyugdíj járna.

Lovász Márton: Akkor adják azt neki!
Nyiri Sándor honvédelmi miniszter: Ez a magyar kincstárt jobban megterhelte volna, mert a tábornoki tényleges illetményt a közös hadsereg tárcája adja, csak a superplust a miniszteri fizetésre, a 12.000 koronát adja a magyar kincstár. Tehát mivel feltétlenül járna neki 16.000 korona nyugdíja, nem volna méltányos, hogy azért, mert direkt tényleges szolgálatba ment a közös hadsereghez, ettől elcsúsz. Ha nyugdíjba megy, újra megilleti őt, mint volt minisztert, törvény alapján a 16.000 korona. (Igaz! Ugy van! jobbfelől.) Különben nem önként mondott le, hanem a politikai helyzet folytán, amikor az egész kabinet lemondott. (Zaj és derültség a szélsőbaloldalon.) Igaz, hogy szívesen tette, mert hábar csak négy hónapig szolgált is, jobban megsemmisít, mint ha negyven évig szolgált volna. (Zajos derültség.) Megmarad a mellett, hogy a magyar királyi honvédség teljesen önálló, tetőtől-talpig minden ízében magyar. Hogy a megboldogult Csath honvédezésre temetésén a Gotterhaltat játszották, tehát mi szorítottunk a dinasztia himnuszát (Ellentmondás a szélsőbaloldalon.) ez egyszerűen a szolgálati szabályzat rendelkezésének megtartása. (Nagy zaj és felkiáltások a szélsőbaloldalon: *Meg kell változtatni!*) Ez a rendelkezés a szolgálati szabályzatban fejeződik és a honvédségi törvény szerint a szabályzat a honvédségnél egyenlő a közös hadseregével, tehát e tekintetben is egyforma az intézkedés. De különben is nem lehet kifogást emelni e himnusz ellen. (Nagy zaj és ellentmondás a szélsőbaloldalon.)

Madarász József: Gyüliöl a magyar! (Zaj.)
Pap Zoltán: Addig nem lesz béke, amíg azt játszzák!

Nyiri Sándor honvédelmi miniszter: Gyönyörűen kitéjtette ezt a kérdést Széll Kálmán. Tessék az ő beszédét elolvasni. Ez a himnusz tényleg az uralkodóház himnusza. (Folytonosan tartó zaj a szélsőbaloldalon.)

Pap Zoltán: Huzassa magának! (Zaj.)
Nyiri Sándor honvédelmi miniszter: Ha a magyar király szereti, miért ne hallgatná azt egy magyar ember! A magyar király himnusza az! (Igaz! Ugy van! jobbfelől.) Nincs ok, amiért folytonosan áskálódjanak ellene. Különben is a katonának akár honvéd, akár közös hadseregbeli, kötelessége engedelmesskedni. (Zaj a szélsőbaloldalon.)

Pap Zoltán: Hát nekünk a magyar nemzetnek, tűrnünk kell, ha nem akarjuk? (Nagy zaj jobbfelől. Felkiáltások: *Ki az amagyar nemzet!*)

Nyiri Sándor honvédelmi miniszter: Annak a himnusznak pedig, amelyet minden második istentisztelet alkalmával énekelnek a növendékek, szövege egészen más, az teljesen magyar, beszél magyar hazaszeretetről, magyar hazáról, magyar királyról. Az ellen éppen nem lehet kifogást emelni. (Helyeslés a középben.)

A honvédség nem volt képes betölteni a tiszti helyeket, ennek folytán kénytelen volt a közös hadseregből tiszteket átvenni és pedig magasrangú tiszteket is. Sokszor nem lehetett válogatni, hanem olyant is át kellett venni, aki nem beszél tökéletesen magyarul, de azért jó magyar ember. A viszonyok azonban mindinkább javulnak, egynehány év múlva a honvédség képes lesz egész tiszti szükségletét önmagából fedezni. Teljesen kizárni az átvételt nem lehet.

Szabó István: Ma tehát még nincs elég tiszt a honvédségnél?

Nyiri Sándor honvédelmi miniszter: Nincsen!

Szabó István: Akkor miért engedték át a tiszteket, még pedig a legjobbakat, a közös hadsereghez?

Nyiri Sándor honvédelmi miniszter: A honvédségből a közös hadseregbe?

Szabó István: Igen! (Zaj a bal- és szélsőbaloldalon.)

Nyiri Sándor honvédelmi miniszter: Nem tud róla, hogy a közös hadseregbe tiszteket át-helyeznének.

Szabó István: Nem áthelyeznek, hanem augusztus 18-án beosztanak!

Nyiri Sándor honvédelmi miniszter: A nevelő intézetekből?

Zboray Miklós: 1848: évi III. cikk!

Szabó István: Igen a nevelő intézetekből!

Elnök: Kérem a honvédelmi miniszter urat, kegyeskedjék beszédjét folytatni! (Zaj a jobb- és baloldalon.)

Nyiri Sándor honvédelmi miniszter: Ha tiszteket bocsátanak át, annak először is az a fontos oka, hogy...

Szabó István: Tehát tényleg mégis történik áthelyezés! (Zaj.)

Nyiri Sándor honvédelmi miniszter: Igen, megtörténik bizonyos számban, hogy akik önként jelentkeznek, a hadsereghez lesznek beosztva. Ezzel is szaporítjuk a közös hadseregben a magyar elemet.

Zboray Miklós: De a másik oldalról is engednek át!

Nyiri Sándor honvédelmi miniszter: Majdnem semmit sem engedünk át.

Az nem áll, hogy olyanokat helyeznek át a honvédséghez, akik a közös hadseregnél már nem használhatók.

Kéri a költségvetés elfogadását. (Helyeslés a jobboldalon.)

Elnök: Szavazást rendel el. A többség általánosságban elfogadja a költségvetést s áttér a részletekre, amelynek során az 1323 magyar alapítványi hely tételéről tárgyalásra kerül

az állami alapítványi helyekről

szóló 1897-ik évi XXII-ik törvényeikk módosítására vonatkozó törvényjavaslat.

Brezovay László előadó elfogadásra ajánlja a javaslatot, amely 1073-mal szaporítja a magyar állami alapítványi helyeket s eszerint lesz 1323 alapítvány, ami a hadseregben a magyar tisztbepótlásnál nagyon elő fogja segíteni. Az 1073-ból 93 cs. és. kir. katonai akadémiákra, 180 roaiskolákra, 800 hadapródióskolákra jut. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Bakonyi Samu: Nem hiszi, hogy ez a javaslat változtatna az eddigi viszonyokon, mert a magyar nyelv s a magyar nemzeti érzés védelmét seholsem látja a hadseregben, még pedig a közöshadseregbeli tisztek részére, akik nemetül, osztrák szellemben neveltetek a tiszti pályára, egy krajcárt sem hajlandó megszavazni. A katonai nevelő intézetek tantervét teszi szóvá s kérdi tanítják-e vagy fogják-e tanítani a magyar alkotmány- és jogtörténetet? A javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Elnök: A vitát megszakítja. A holnap iles napirendjére a honvédelmi és a pénzügyi tárca költségvetésének tárgyalását tűzi ki.

(Sürgős interpelláció.)

Báró Bánffy Dezso utal arra, hogy a földmívelési miniszter nem válaszolt Pozsgay interpellációjára a takarmányhiány tárgyában; attól fél, hogy a takarmányhiány következményeit megelőzdaságunk és állattenyésztésünk évekig sem fogja kiheverni. Az eddigi intézkedések csak rövid időre segítenek, mert a bajt nem a gyökereénél iparkodnak orvosolni. Emlékeztet Románia kivitel tilalmára és más államok tarifális rendszályaival. Alkalmat akar adni a földmívelési kormányra arra, hogy megnyugtassa a közönséget a tett intézkedések megismertetésével. A veszedelem komoly, mert egész Európában szárazság van és a szükséges takarmányt nem szerezhethük meg szomszédos államoktól. A takarmányhiányon segíteni lehetne úgy, ha a tengerentúlról hoznák be takarmányt; az erre irányuló intézkedéseket azonban gyorsan kellene megtenni, nehogy más államok megelőzzenek bennünket ebben. (A földmívelési miniszter tagadólag int.) Elismeri, hogy ez a megoldás nehéz, de ez volna a módja annak, hogy a bajon segítsünk. Meginterpellálja a földmívelési minisztert, nem tartja-e szükségesnek, hogy a már elrendelt és a még nyilván megeendő intézkedésekről az országot tájékoztassa, amelyekkel a fenyegető takarmányhiányon segíteni kíván. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Tallian Béla földmívelési miniszter azt válaszolja, hogy a kormány tudatában van a helyzet komolyságának és foglalkozik a takarmányhiány okozta bajok orvoslásával. Kéri a Házat engedje meg, hogy ne ismertesse részletesen és behatóan a tett intézkedéseket, mert időelőtt való köztudomásra jutása ilyen kényes kérdésnek inkább árt, semmint használ; kéri a Házat és az interpellálót, hogy e tekintetben legyen bizalommal a kormány iránt. (Helyeslés jobbfelől.)

A Ház a választ tudomásul veszi.

Az ülés d. u. 3 órakor végződik.

BELFÖLD

A költségvetés. *Lukács* László pénzügyminiszter a tárcája költségvetésének elintézése után azonnal betérjeszti az 1905. évi költségvetési törvényjavaslatot, amely teljesen megegyezik a képviselőházban a budgetvita során hozott határozatokkal. A pénzügyi bizottság még aznap tárgyalás alá veszi a javaslatot, melynek dr. *Hegedüs Loránt* lesz az előadója.

Román püspökök memoranduma. A román egyházi zsinat, mely a tavasszal *Metianu* János érsek-metropolita elnökletével összeült,

foglalkozott a többek között a magyar kormányának ama tervével is, mely a népiskolák reformjáról szól. A szent zsinódusnak ez ügyben hozott határozatát nem hozták nyilvánosságra és csak annyi szivárgott ki a zsinati tárgyalásokból, hogy az ügynek további vezetését az elnöklő érsek-metropolitára bízta. A kultuszminiszter által összehívott anketén azután *Metianu* János érsek-metropolita eleget tett a nagyszabedény zsinati határozatának és előadta azokat a sérelmeket, amelyek szerinte autonómiájukat érintik a javaslat életbeléptetése esetén. Az illetékes szaktényezők nem fogadták el a metropolita által javasolt módosításokat, ami, mint egy könyvomasos jelentő, arra indította a román püspöki kart, hogy most *memorandumot* intéztek a kultuszminiszterhez. A memorandumban, melyet *Metianu* János nagyszabedény érsek-metropolita, *Papp J.* János aradi és *Popea* Miklós karánsebesi püspökök irtak alá, a román püspöki kar kifejtő azokat a sérelmeket, amelyek autonómiájukat a népiskolai reform életbeléptetésénél érnék, és arra kéri a minisztert, hogy vagy hozza a javaslatot összhangba az ország és a pedagógia alaptörvényeivel vagy vonja vissza.

A takarmányhiány. *Tallian* Béla földmívelési miniszter a képviselőház mai ülésén nem adott érdemleges választ báró *Bánffy* Dezsőnek a takarmányhiányra vonatkozó interpellációjára. Egy becsei estliap szerint az érdemleges válasz azért is maradt el, mert tárgyalások folynak a magyar és az osztrák kormány közt aziránt, hogy a takarmányhiány folytán mutatkozó bajok megszüntetése végett közös eljárást kövessenek. Nincs kizárva, hogy az eddigi iratváltáson kívül már a legközelebbi napokban a két kormány személyes érintkezésbe lép egymással és *Tallian* földmívelési miniszter már a legközelebbi napokban Bécsbe utazik. Abból a körülményből, hogy a két kormány közt tárgyalások folynak és egyöntúten akarnak eljárni, arra lehet következtetni, hogy a két kormány egyes takarmányfélék vámjának ideiglenes felfüggesztését veszi fontolóra, és nincs kizárva, hogy a takarmányhiány növekedése esetén még messzebbmenő intézkedéseket is foganatosítsanak.

KÜLFÖLD

Az orosz-japán háború.

Budapest, augusztus 5.

Hátvédjének önfeláldozó csatái után megkezdte a visszavonulást észak felé az orosz „déli arcú” zöme. A hivatalos jelentések mind megegyeznek abban, hogy a japánok nem üldözték a visszavonuló ellenséget. A japán vezérek ez erélytelen eljárása nem egyeztethető össze eddig tanúsított ügyességükkel. Minden nagy hadvezérnek az a törekvése, hogy az ellenséget a maga akaratának teljesítésére kényszerítse, ha ezt most szem elől tévesztik, megadják a lehetőséget az orosz seregnek, hogy a visszavonulás káros hatása alól rövid idő alatt magukhoz térjenek. Ilyen hirtelen taktika-változásnak nem is lehet más oka, mint az, hogy a japánok is ki-merültek az utolsó napok csatáiban, de ugyanez fokozottabb mértékben elmondható a kisebb orosz seregről is, amelynek mégis volt elég erkölcsi ereje, hogy a csatát abbahagyva, végrehajtsa a hosszú, állandóan fenyegetett visszavonulást Liaojang felé. Az is igaz, hogy az oroszokat az önfentartás ösztöne kergeti észak felé, bár meglehet, hogy a katasztrófát éppen így nem kerülheti el, mert *Kuroki*, *Oku* és *Nodzu* kétszázötvenezerfőnyi serege már az utolsó had-

műveleteket végzi az ellenség bekerítésére, ha az Liaojang sáncai közt keresné a védelmet. Liaojangot Kuropatkin tényleg jelentékenyen megerősítette, de az ily elsőként hadállás nagyon problematikus értékű és csak akkor ér valamit, ha a veszedelem perceiben számíthat külső segítségre. A maga szántából tehát aligha fog megállapodni Kuropatkin Liaojangban; egy bekerített hadsereg el van veszve a hadvezetőség tervei számára és napjai meg vannak számlálva. Valószínű, hogy Kuropatkin a körülmények kényszerítik arra, hogy Liaojangnál megállapodva, elfogadjja a rákényszerített csatát.

Port-Arthur fölött teljes homály lebeg és az egymásnak ellentmondó hírek még csak fokozzák a bizonytalanságot. Az látszik a legvalószínűbbnek, hogy a japánok csak nagyon nehezen juthatnak előre, de Port-Arthur még sem kerülheti el sorsát. A hatalmas erődítmények közt *Stössel* se-reke szilárdul ellentállhat a külső ellenségnek, de bent a városban már az éhség réme fenyeget és a kapituláció annál hamarabb fog bekövetkezni, minél kevesebb ember pusztul el az ostromló ellenség fegyvereitől.

Port-Arthur sorsa.

London, augusztus 5.

Tokióban izgalommal várják Port-Arthur elesését, amit politikai, sztratégiai és erkölcsi tekintetben is rendkívül kívánatos dolognak tekintenek. Az emberek meg vannak arról győződve, hogy a várat már régén bevették volna a japánok, ha a hadvezetőség nem kerülne a nagyobb veszteségek. Azt beszélnek, hogy a *mikádó* azt a kívánságát fejezte ki, hogy Port-Arthur lehetőleg kevés emberáldozattal foglalják el. Tokióba olyan jelentések érkeztek, hogy a vár körül egyre szűkebbre szorul a terület, mely az oroszoknak rendelkezésére áll. Togo admirális a kikötő előtt várja a pillanatot, amikor az orosz hajók megkísérlik a kikötést. Az oroszok a khinai kikötőkben óriás összegeket kínálnak a hajókért, amelyek megkísérelnek a japán blokádtörését.

Pétóvári jelentések szerint közvetlen veszedelem nem fenyegeti Port-Arthur. A legfontosabb erősségek még az oroszok kezében vannak. Különösen az északi és északnyugati erősségeket csaknem mind az oroszok tartják megszállva. A legutolsó támadáskor a japánok vesztesége óriás volt. A japánok vakmerően támadtak és az oroszok könnyűszerrel leölvöldözték őket.

Csata Liaojangnál.

London, augusztus 5.

A japánok rendkívül gyorsasággal vonulnak Liaojang ellen és ha hitelt lehet adni egy pétóvári híresztelésnek, a nagy csata a Kuropatkin vezetés alatt álló egész orosz hadsereg és a három japán hadsereg között Liaojangtól délre már megkezdődött. *Niucsvangi* jelentés szerint a japánok kétszáz ezer emberrel rendelkeznek.

A leckepeñs.

Pétóvár, augusztus 5.

A *Novoje Vremja* levelezője szerint Kuropatkin, akit megkérdeztek, hogy mi az oka az oroszok folytonos kudarcának, így felelt:

— A japánok taktikájának megismerésére immár megfizettük a leckepeñst. Remélhető, hogy nem sokára kamatos kamattal együtt fogjuk visszavenni.

A khinatak.

Páris, augusztus 5.

A *Matin* jelenti *Niucsvangból* tegnapi kellel: *Khinában* állítólag nagy katonai változások történnek. Hír szerint csapatelhelyezéssel növelik *Juansikkai* seregét. A katonákat legnagyobb részt japán tiszték gyakoroltatják. Hír

szerint *Juansikkai* most több mint százötvenezer főnyi legénységgel rendelkezik. *Khinában* komoly eseményeknek néznek elébe.

London, augusztus 5.

Pekingi jelentések szerint a khinaiak már megtették az intézkedéseket, hogy arra az esetre, ha az oroszokat Liaojangnál megverik és a Liao-folyón túl tisztán khinai területre vonulnának vissza, ott lefegyverezték őket. *Juansikkai* alkirály rendeletet küldött a határ mentén levő csapatok tábornokainak, hogy amennyiben ez az eset bekövetkeznék, előbb tárgyaljanak az oroszokkal, mielőtt erőszakot alkalmaznának.

HIREK

Házasság és bányajog.

Bárki tapasztalhatta a szakemberek nagy szerelmét szakmájuk iránt. Az etruszk keramika régiségbuvára sohse fogja elismerni, hogy van fontosabb dolog a világon az etruszk cserepeknél s a rugalmasság szaktudása sohse nyugszik bele az emberiség mérsékelt érdeklődésébe e fizikai jelenség iránt. Sőt azt lehet mondani, hogy minél jelentéktelenebb és szűkkörűbb az a szakma, melynek ismerőjévé valaki felküzdötte magát, annál fontosabbnak véli e nehezen szerzett tudását. Mert aki, mint például a filozófus, az egész mindenséget választotta témájául, azt a terület rengetegsége, bejárhatatlansága szerénynyé, saját tudása iránt kételkedővé teszi, aki azonban a kalotaszegi varrottas történetének megismerését tűzte ki életcéljául, az könnyen a tökéletesség birtokosául képzelheti magát, ha ezt a mégis csak megismerhető és nem éppen világraszóló problémát megoldotta.

Ne csodálkozzunk tehát azon, hogy éppen egy bányajogászt hagyta ott nemrég a felesége azon a címen, hogy a bányajogával halálra untatta őt. Egy igazi nagy gondolkodóval, egy elsőrangú tudomány úzójével sokkal kevésbé történhetik ez meg, mint az emberi tudás egy ilyen zugterületének bolondjával. Nem vagyok bányajogász, tehát nem tudom, lehetséges-e a szaiszi fátzol ama részét, mely a bányajog rejtelmét takarja, egy emberélet alatt fölfedni, de valószínűnek tartom, hogy eme fölfedés hite egy ilyen szaktudósban könnyebben támadhat, mint egy, az egész életet megérteni akaró bölcsészben. Ha pedig ez a hit megvan, rögtön meg is érthető a férj, aki feleségét a válasba kergeti a bányajoggal. Hogyisne? Számára az a nagy jártasság és biztosság, melylyel ezen a területen bír, kéjjé fokozódik. Mivel egész vagy fél életének törekvése benne van ebben az eredményben, érthető, ha nem akarja bagatellesnek tekinteni a bányajogot. S érthető végül, hogy lelkének jobb felét, anyagi és szellemi életének megosztóját, a feleségét meg akarta ajándékozni azzal a kéjjel, amit a bányajog ismerete ad.

Hisz egy cseppnyi helyes érzék van is ebben a törekvésben! A szerelem a kölesnős testi és lelki vonzalom. Az anyagi és szellemi javak közössége. Két ember által megvalósított kommunizmus. Nem egészen ostoba tehát az a bányajogász, aki vélt szellemi kincseinek legjavát, szaktudását is felesége lábai elé rakta. Ha azonban nem tökéletes ostobaság, ha egy helyes törekvés elfajulása is ez, azért végeredményben meglehetősen nagy döreség s egyáltalában nem helyes igyekezet. Mert a házasság nemcsak egyesülés,

nemcsak anyagi és szellemi kommunizmus, hanem munka-felosztás is. Amiképpen a fajfenntartás szent feladatában is külön-külön munka jut a nőnek és a férfinak, ugy a házasság többi terein se azonos a két fél munkája. A férfi kint az életben szerzi a pénzt, a nő bent a családban elkölti ezt. A férfi végzi a különböző társadalmi munkák egyikét, a nő szakmája nagyjából a háztartás. Mig a férfinvelés nagyrészt egy bizonyos kenyérkereső-pályára való előkészítés, a leánynevelés — még mindig — jórészt a háztartás tudományának kifejlesztése. Ez ugyan nem olyan elvont dolog, mint a bányajog, de azért szintén igen unalmas. Mit szöletett volna a bányajog lelkes professzora, ha a felesége egy tökéletes háziasszonyt akart volna belőle képezni? Valószínűleg szintén megszökött volna.

Akik e feleség szökéséből azt az általános törvényt olvassák ki, hogy a nőknek általában nincs érzékük a tudomány iránt, azok tévednek. A nőknek ugyan átlagban valóban kevesebb érzékük van a tudomány iránt, mint a férfiaknak, a teljes érzékletenséget azonban nem lehet a szemükre vetni. Nem a női nem gyarlóságának, hanem a szaktudás agyvelő-elnyomított erejének bizonyossága ez a faképnél hagyott „bányajogász” s szinte igazolja döreségével azokat az operette-írókat, akik a szaktudósokat latin szavakat gagyogó hülyéknek ábrázolják.

Sz. Z.

Budapest, augusztus 5.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Julius 31-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásukkal a megújításról idejelőkorán gondoskodni, hogy a lapot ah dálytalanul küldhessük tovább.

— **A király születésnapja.** A király születésnapjának hetvennegyedik évfordulóját augusztus 18-án hagyományos kegyelettel ünneplik meg a fővárosban. Az évforduló reggelén katonai díszszemle lesz a budai Vármezőn, ahová az egész budapesti helyőrség kivonul. A hivatalos főistentisztelet augusztus 18-án délután 10 órakor lesz a budavári koronázó Mátyás templomban. Az ünnepi istentiszteleten *Vasszary* Kolos bíboros hercegprímás pontifikál, aki az ünnepekre való tekintetből megszakítja balatonfüredi nyaralását és néhány napra Budapestre érkezik.

— **Kiállítás Hódmezővásárhelyen.** A hódmezővásárhelyi ipari és mezőgazdasági kiállítást augusztus 14-én nyitják meg s a kiállítás augusztus 30-áig fog tartani. A megnyitásra meghívták *Hieronymi* Károly kereskedelmi és *Tallian* Béla földművelésügyi minisztereket, és *Tallian* Béla kiállításba helyezte lemetelét. A kiállítás vezetősége részéről dr. *Lukács* György alispán és dr. *Szalay* József főkapitány, a kiállítás védnöke és elnöke, fogadják a minisztert. *Darányi* Ignác volt földművelésügyi miniszter, a város diszpolgára, O-Tátrafüredről levélben értesítette a kiállítás elnökségét, hogy mint a magyar gazdaszövetség elnöke, a gazdaszövetség több tagjának kíséretében augusztus 27-én és 28-án megtekinti a kiállítást és résztvesz a hódmezővásárhelyi gazdasági egyesület 25 éves jubileumi ünnepségén. Csoportosan fogják meglátogatni a kiállítást a szegediek, szentesiek, aradiak, makóiak, orosháziak stb.

— **Magyar huszártiszt az orosz hadseregben.** Sopronból jelentik, hogy *Schmalz* Jenő tartalékos huszárfőhadnagy belépett az orosz hadseregbe századosi ranggal. *Schmalz* előbb a japán hadseregben akart szolgálatot vállalni, de ott visszautasították, mert ahhoz, hogy valaki japán katona legyen, legalább öt évi japán állampolgárság szükséges.

— **Frigyes Lipót porosz herceg a háboruban.** A német császár legutóbbi fejedelmi cselekedete, amely az orosz főhadiszállásra küldi sógorát, *Frigyes Vilmos porosz herceget*, meglepetésszerűen hatott a herceg környezetében és, mint *Berlinből* jelentik, a meglepetés éppenséggel nem örömdetes a glineckeai kastélyban. A herceg glineckeai magányában érzi a legjobban magát, katonai dolgokkal nem szeret foglalkozni és sejtelmé sem volt arról, hogy ő valaha közvetlen közelségből fogja figyelni az orosz hadmozdulatokat. A császár parancsa elől azonban kitérni nem lehet. A glineckeai kastélyban már folynak az utrakelés előkészületei. E hónap vége felé indul a harctérre a herceg, szolgaszemélyzetéből nyolc embert visz magával. Néhány lovát is elszállítják a keletásziái harctérre.

— **A gasteini találkozás.** *Gasteinből* távoztak: *Ferenc József* király Ischlből ma déli előtt féltizenegy óraker érkezett Gasteinba. Fogadására a pályaudvaron megjelentek a kerületi főnök, a csendőrség parancsnoka és a rendőrök. Öt perccel később kocsi a pályaudvarra érkezett *György szász király Matild* hercegnővel, a második kocsi kísérete követte a királyt. A két uralkodó rendkívül szívesen üdvözölte és megölelte egymást. Mintegy negyedóraig maradtak a pályaudvaron, aztán elutaztak. Ő felsége *Salzburgig* kísért a szász királyt. Déli félegy óraker érkeztek oda. A pályaudvaron megjelent a tartományi elnök és *Esch* tábornok katonai parancsnok. Miután a két uralkodó kiszállt, megszállással tüntették ki a fogadásra megjelent urakat. Aztán az uralkodók szíves bocsút vettek és kétszer megölelték egymást, mire *György* király beszállt a kocsiába. Ő felsége a vonat indulásáig a peronon maradt, aztán az Erzsébet-emlékszoborhoz ment, amelyet látogatása alkalmából a város közönsége virágokkal és koszorúkkal ünnepesen feldíszített. Onnét a király a pályaudvarra hajtattott és visszautazott Ischlbe.

— **Hieronymi Károly Marienbadban.** *Hieronymi* Károly kereskedelmi miniszter családjával Marienbadba tölti a nyarat. A miniszter most is szorgalmasan dolgozik; korán kell s naponta megjelenik a Kreuzbrunnán és azután hosszabb sétákat tesz. Lakása közvetlenül *Edvárd* angol király lakosztálya mellett van. *Hieronymi* a Marienbadban időző magyar képviselő, továbbá lovag bárdonyi *Brám* Miksa, a Déli Vasut vezérigazgatója gyakran keresik fel, azonkívül tisztelgett a miniszternél Marienbad főpolgármestere is. A miniszter Marienbadban négy hetet fog tölteni s így Budapestre augusztus végével érkezik.

— **A tüzvédelmi kongresszus.** *József főherceg*, a magyar országos tűzoltó-szövetség fővédője, rendkívül érdeklődik a Budapesti két hét múlva összejövő nemzetközi tüzvédelmi kongresszus iránt és eleve kifejezte készségét, hogy az ideérkező külföldi tűzoltókat vendégeül látja augusztus 17-én a Margitszigeten. A főherceget azonban orvosai, tekintettel a nagy hőségére, nem engedik a fővárosba s így a főhercegi fogadtatás elmarad. A kongresszus ünnepi megnyitását a főherceget alkalmasint *József Agost* főherceg fogja helyettesíteni, aki tudvalevőleg a tűzoltó-tisztek országos egyesületének fővédője.

— **Új ipariskola Nagyváradon.** Nagyváradról jelentik: A kereskedelmi miniszter értesítette Nagyvárad város közönségét, hogy a városban iparoktatási intézetet szándékozik létesíteni. Egyelőre rendszeres tanfolyamokat szerveznek iparossegédek és mesterek számára, ebből fogják később a helyi viszonyoknak megfelelő szakiskolát kifejlesztetni. *Mártonffy* Márton iparoktatási főigazgató legközelebb Nagyváradra jön, hogy az új intézet ügyében megkezdje a tárgyalásokat.

— **Adakozás.** A Gődön nyaraló gyermekek műkedvelő-előadását rendezték a napokban. A kis belépődíjából 7 korona 20 fillér gyűlt egybe, amely összeget dr. *Szilágyi* Sándor fővárosi orvos hoznak küldötte az ingyen tej javára. Az összeget rendeltetése helyére juttatják.

— **Iskolaorvosi tanfolyam.** A budapesti Tudományegyetem orvosi fakultásán az iskolaorvosi és egészségügy-tanári tanfolyam szeptem-

ber 15-től december 15-ig tart. Azok az orvosok akik a tanfolyamon részt akarnak venni, az orvoskari dékánhoz címzett, kelendő bélyegelt s a diploma-másolattal, mtködési és illetőségi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeiket szeptember 8-ig az orvoskari dékán hivatatalba (VII., Üllői-ut 26.) nyújtják be. A tanfolyamra az esetben, ha 20 orvosdoktor nem jelentkezik, szigorú orvosok is felvételnek.

— **A pozsonyi Petőfi-szobor.** *Pozsonyban* ma döntöttek a Petőfi-szobor pályázata dolgában. A szobor kivételét annak idején tudvalevőleg *Fadrusz* Jánosra bízták, a művész halála következtében azonban nyilvános pályázatot hirdettek. A kitűzött határidőre 41 pályamű érkezett. A zsűri, amely *Szalay* Ödön királyi tanácsos elnökele alatt ülésezett, az első díjat, mely a kivittel való megbízásból áll, *Radnai* Bélának ítélte oda, a másodikat, 1000 koronát *Ligeti* Miklós nyerte, a harmadikat, 500 koronát *Füredi* Richárd s a negyediket, 300 koronát *Vass* János. Azonkívül megvételre ajánlja a zsűri *Margó*, *Boray*, *Rigó*, *Lukácsi* és néhai *Szász* Gyula műveit. Az első díjjal kitüntetett Petőfi-szobor-tervezet *Radnai* Béla szobrász, *Fischer* és *Scheer* műtépítéskész munkája. A mű kifejezésre juttatja Petőfi életének legkimagaslóbb vonását és a költőt úgy ábrázolja, mikor a lantot otthagya, harcba megy a hazáért. A zsűri csak a talapzatot kíván némi változást.

— **A lila hercegné.** Ez a hercegné, akiről néhány év előtt oly sokat írt a világsajtó, aki Budapestnek is volt pár napig szennációja, *Chimay* hercegné, *Rigó* Jancsi szőke barátnője. Azaz csak volt barátnője. A hevesvéri Claire nemrégiben a Vezuvon megszerette a Vezuv-szikló egyik fiatal alkalmozóját s otthagya imádott Jancsiját, *Riccardi* ural Parisban a törvény által szentesített frigyre lépett. Azonban, hogy a fiatal olasz előtt bemutatthassa ifjúságának ama korszakát, melyben arának szépségei még dúsabban és elragadóbbak valának, valamiféle festékekkel preparálta magát. Ez a renaissance azonban nem sikerült. A festék tréfát csinált s a hercegnő arcából lila válni kezdett. A szép Klára már csak álarcra jelenhetett meg ezentúl az utcán — de sőt *Riccardi* ur előtt is. Most pedig expressz-halálba rohan az ifjú pár Londonba egy híres bőrgyógyászhoz, hogy gyógyítsa meg a hercegnét. Nászutazásnak nem valami kellemes ez az utazás, annyi bizonyos.

— **A szász trónörökös és Montignoso grófnő.** A szász trónörökös tátrafüredi utazásának előzményeiről a *Petite Parisienne* című párisi lap ezt írja: Már tavasszal elhatározták a drezdai udvarnál, hogy a trónörökös gyermekeivel együtt Tátrafüredre utazik. A trónörökös felesége, a mostani *Montignoso* grófnő, egy közeli üdülőhelyet választott volna. Ugy tervezték, hogy egy megbeszélt kirándulás alkalmával, *mintegy véletlenül találkozik a házaspár*, s megtörténik a mindkét részről az óhajtott kibékülés, ezután várnak addig, amíg a trónörökösnek az udvar recipálja. A tervvel nagyon megvolt elégedve a nejét még mindig nagyon szerető trónörökös és az előkészületek hirtelen megváltoztatása, illetőleg a találkozás elmaradása bizonyára *György* király akaratából történt. A trónörökös kénytelen volt belenyugodni a királyi döntésbe és el fog utazni Tátrafüredre, de gyermekei elutazása után még néhány napig ott maradnak. Ez alatt a néhány nap alatt, hír szerint, találkozni fognak édes anyjukkal. Ez a találkozás azonban nagyon valószínűtlen, mert megakadályozására rendkívül erőlyes intézkedéseket tettek. *A kassa-oderbergi* vonat minden állomását szász detektívek tartják megszállva, nehogy a trónörökösnek észrevédenül megérkezessen valahová. Sőt arról is gondoskodtak már, hogy ha *Montignoso* grófnő mégis keresztül tudna jutni ezen az úrvonalon, Magyarországon csakis mint egyszerű turistának tartózkodhassék. E hírhez még azt is hozzáfűzi a *Petite Parisienne*, hogy a trónörökös, aki elvált feleségét nem tudja elfelejteni, minden este együtt imádkozik gyermekeivel és az ima végén ezt mondotta velük:

— Istenkém, arra kérünk, add vissza édes anyánkat!

— **Trónörökös-váras.** A pétervári Péter-Pál-erődben már készíttik az ágyukat, amelyek majd megszólnak hatalmas kórusban annak az ünnepélyes pillanatnak öröme, melyben a cári család várva-várt legújabb magzata megpillantja a világot. Háromszázégy ágyut készítettek el a legjobb esetre számítva, ha tudniillik fiu születik, de csak százégyet szólatatnak meg, ha újra leánykát visz ajándékba a cáreknek a golya. A krimi félszigetről hatalmas szép dajkát is hozattak már s a tudós asszony napok óta állandóan a cárné mellett van két orvos társaságában, akiknek nem szabad kimozdulniok a palotából. Ezek az orvosok egyenkint huszonöt-ezer rubelt kapnak s külön százézetet akkor, ha az újszülött fiu. Szóval, a téli palotában már feszült, izgatott a hangulat, mert minden perccel megozhatja a nagy eseményt, hogy Oroszországnak trónörökös küldött az ég. A cárnak azonban most is az a legfőbb gondolata, hogy a cárné egészséges legyen. Mikor második gyermeküket várták, a templomban megkeresztelte egy magas állású egyén a cárt, hogy nem lesz-e kellemetlen neki, ha újra leány születik?

— Az teljesen mindegy lesz nekem, — válaszolt II. Miklós — csak a cárné legyen egészséges.

Az újszülöttnek négy keresztapja s ugyanannyi keresztanyja lesz. A most születendő gyermeknek egyik keresztapja az agg dán király lesz. A keresztelőt a születés után tizennégy nappal tartják meg.

— **Költői tréfa.** Az Erdélyi Irodalmi Társaság közgyűlésén *Versényi* György tiskár bemutatta Arany János és Szász Károly egy eddig ismeretlen tréfás verszeretét. A bohókás tréfát úgy tütötték össze, hogy minden versszak két első sorát Arany, a másik kettőt Szász Károly írta. A vers *Mentovich* Ferenchez szól. *Mentovich* maga is költő volt, akinek *Ünődölök* és *Száraz lombok* című költeménykötetei Erdélyben közkedveltségnek örvendtek. Rövid ideig együtt tanárkodott Nagykoröson Aranyval és Szász Károlyval. Ő volt a tanári összejövetelek életös lelke. Utóbb, hogy a marosvásárhelyi református kollégiumhoz választották meg, visszakerült szűkebb hazájához. A körösiek sokáig emlegették, fájlalták távozását. 1851-ben, nevenapján, Arany és Szász Károly ezzel a rigmusos köszöntővel keresték fel

Kedves jó barátunk, *Francisce* *Mentovich*,
Doban, tájdonbanod te sona ne voníts,
Sőt a gondok felé még csak ne is könyvis,
Minket bús pofával soha ne szomoríts.

Hanem legyen élted az üdvtől ostrombá,
Nájjön örömed, mint esőtől a gomba,
Gyönyöreid háza sohse dőljön romba,
Az ég hozzád soha ne legyen görömba.

MMiképpen *Aeneas* bujdosott trójából,
Bujdosék a balsors szived kunyhójából,
Legyen élted szép fa, mit nap s szellő ápol,
Sokaknak árny készül lombkorójából.

Fa, melynek gyökerén nem rágódik féreg,
Életnedvét meg nem keseríti méreg,
Mert a barátság és szerelem testvérek,
A csizma sarkába szükséges a kéreg.

Shose törjön félre kedved csizmasarká,
Legyen örömednek bugyogója farka,
Ne legyen életed rövid, mint nyul farka,
S a sorsnak irántad ne legyen sajtú marka.

Bölkösödön fénye legyen szép szivárvány,
Rajta, mint egy hidon, szép tündérek járván,
Ne bánsoa a métyel, sem másféle járván,
Hanom oly erős légy, valamint a márvány.

Élj soká, barátom, becses contentumod
Szerinti napokat, míg e pályát futod;
S ha végtére elér emberi fatumod,
Milliókról szóljon a testamentumod.

Ezeket szőrtötték egy hideg szobában
János mester egyik, Arany mostanában,
Továbbá Szász Karli, gondolván magában,
Hogy jót kívánni is jobb cadentiában.

— **A dróttalan táviró.** *Bécsből* jelentik nekünk: *Marconi* találmányával az utóbbi időben sürin kísérleteznek a *Semmering* és *Sonnenstein* közt. Ha a kísérletek beválnak, akkor a dróttalan táviróvonalat állandósítani fogják.

— **Elkezelt millió hagyaték.** Bukarestből jelentik: Óriási föltűnést kelt egy millió lopás a román fővárosban. Nemrég elhunyt *Hadzi Moszku* bankár, akinek csaknem ötven estendő óta viszonya volt egy *Vioresanu* nevű öreg asszonnyal, aki közelében lakott. A hagyaték leltározásánál a rokonok észrevették, hogy az egymillióhátszázezer franknyi vagyonból, a mennyinek a bankár följegyzése szerint lennie kellett volna, mindössze ötszáz-harminchatezer frank van meg, míg a föbbit kétségtelemül ellopták. A vizsgálat folyamán kihallgatták az elhunyt bankár öreg szolgáját, aki bevallotta, hogy a pénztárból harmincötezer frankot ő lopott el, de látta, amint *Vioresanu* asszony is kutott a pénztárban. Az asszony azt vallotta, hogy az elhunyt bankár nagyobb összeget hagyott ugyan ő rá is, de ő nem lopott el semmit. Megállapították azonban, hogy az asszony összekötésében állott egy zug-bankárral, akinek nagyobb összegű értékpapírt adott át. A bankárt és az öreg szolgát erre letartóztatták, míg a hatvanhatesztendős asszonyt, öreg korára való tekintettel, a lakásán őrzik. Az elloptott pénznek eddig csak igen kis része került meg.

— **Az asztalossztrájk.** Lapunk tegnapi számának ilyen című közleményére vonatkozólag *Thék Endre* a következő nyilatkozat közlésételére kért föl bennünket:

1901. évi szeptember hó 30-án ajánlatot tettem a királyi vár dísztermére és pedig *cartonpiere* díszítéssel vegyest, mely ajánlatomat az építő-bizottság ugyanaz évi 777. számú végzésével elfogadta.

Ezen munkálataimat a művezetéség utasítása szerint megfelelő ellenőrzés mellett készítettem el. Az erre vonatkozó számlám 15.166 koronát tett ki s ebben 100.000 koronával az államot megkárosítanom teljes lehetetlenség.

A kifüggesztett plakát botor kitételeire nem reflektálok.

Thék Endre.

— **Anyós és menyé.** Érdekes tárgyalás folyt le a napokban az egyik londoni bíróság előtt. Egy fiatal asszony beperelte az anyósát, mert az minden ok nélkül ököllel vagy vágta arcon, hogy az ütésnek kék és zöld foltjai még a tárgyaláskor is meglátszottak az arcán. Az asszonyka már tíz hónapja neje a vádolt fának, de a család nem akarja befogadni. A mult héten meghívta az anyát a fiát egy kirándulásra. A fiatal asszony szintén vele ment s akkor kapta arcába az ökölcspapát a harcias anyóstól, aki ily gyöngéd formában adta tudtára, hogy nincs nála keresni valója. A tárgyaláson a bírő így szolt a férjhez: — Ugy látom ön sem igen szeretetreméltó nejéhez, akit pedig családja akarata ellenére vett nőül.

— Ez onnan van, mert nehezen tudom megszokni az oldalamon ezt a nőt, aki minden dologba beleszélhet.

Mikor az anyóst megkérdezték, hogy mit hozhat fel védelmére, így válaszolt:

— Nem tetszik nekem; más körökből való, mint mi. És végül jogom van arra, hogy a fiamat egyedül hívjam meg.

— Nem — felelt a bírő — az elsőbbségi jog a feleségé, aki nem köteles a férjét oda egyedül engedni, a hová nem akarja. Az anya csak ezután következik s ha a fia felett jogokat akar gyakorolni akkor ezt a menyével kell kicsinálni.

Az ügy vége az lett, hogy az anyóst tíz shillingre megbüntette a bíróság. De javult-e ezzel a házastársak viszonya s főleg az anyós jobb szemmel néz-e aztán menyére.

— **Apagyilkosság.** *Szombathelyről* jelentik: Két síheder, az egyik tizenhat, a másik tizenöt éves, *Győrőr* vasmezei községben meggyilkolta atyját, *Gotthard János* jómódú győrvári gazda tegnap akarta oltárhöz vezetni menyasszonyát, *Kovács Ágnes*t, két fia azonban ellenezte atyja második házasságát, mert félték, hogy az asszony előréklit előlík az apai juss. Az apa nem törődött fiainak ellenkezésével; szerdán megvásárolta a kelengyét, aztán megtett minden intézkedést a lakodalomra. Tegnap délelőtt a két fiú beállított atyjához és

dúrván fölszóltatták, hogy hagyjon föl házassági tervével. Az öreg kiutasította fiait, mire a két fiú nekiesett atyjának és brutális vadsággal agyonverte. A gyilkosok önként jelentkeztek a vasvári járásbírósnágnál.

— **Plehe utolsó rendelete.** *Helsingfors*-ból táviratozzák: *Schaumann* szenátort, *Bobrikov* gyilkosának az apját, mint most kiderült, nem bocsátották ki a fogságból, hanem Pétervárra viszik. A feleségének azt mondták, hogy ezt még Plehe rendelte el, akinek utolsó kívánságát teljesíteni kell. Elfogták újabban *Gummerust* tanárt, mert a merénylőt *Schaumann* sírjára virágot tett. *Gummerust* is Pétervárra szállították. A helsingforsi egyetem rektora többször kísérletet tett kiszabadítására, de fáradsága kárbavészett.

— **Utasok könyve.** Ilyen címen *Serény Aladár* hírlapírójárunk szerkesztésében megjelent a budapesti *Baedecker* angusztusi kötete. Ez a vállalat a főváros idegenforgalmának növelését célozza s e téren valóban kiváló szolgáltatásokat tesz; minden hóban egy díszesen kiállított s képekkel tarkított kötetet ad ki s tízezer példányban a pályaudvarokon ingyen osztja szét az érkező utasok között, a könyvkereskedésekben és trafikokban pedig 20 fillérért kapható. Háromnyelvű, magyar, német és francia s zövege, mely Budapestet ismerteti nemcsak a *Baedecker*ek alappossgával és megbízhatóságával, hanem élvezetes szépírodalmi formában. Nagy mértékben hozzá fog járulni a könyveske ahhoz, hogy az idegenek országunk önállóságáról, nemzeti küzdelmeinkről s kulturális és gazdasági haladásunkról alapos tájékoztatást merítsenek. Az utazásról szóló általános utmutató előzi meg az ismertető részt, amely alaposan írja le egyes intézményeinket, középületeinket és az összes budapesti látnivalókat. Az üzleti vállalatokról is uyujt tájékoztatást a könyv, melyhez a főváros térképe van csatolva.

— **A kés lovagjal.** Két olasz suhanc *di Rosa* és *Santagelo* nagy gondot okozott a párisi rendőrségnek. Fiatal fiukból és leányokból nagy bandát alakítottak, amely kora tavasszal kezdte meg működését s most amíg egész sereg vakmerő tolvajlást követtek el. Főleg a leánytagoknak vették nagy hasznát, akik gazdag öreg urakra vadásztak s azokat félreese helyre esabították. Ott már vártak rájuk a kés lovagjai s kifosztották őket. A banda oly ügyesen működött, hogy a rendőrség egészen tehetetlen volt vele szemben. Nemrég azonban sikerült elcsipnie *di Rosat*, s ekkor kitudt, hogy jobbkarjára két keresztbefektetett kés van tetoválva e felirással: A kés lovagjai. Ez a jel a banda minden tagján megtalálható s ezen a nyomon elindulva már többen a rendőrség kezei közé kerültek. Eddig negyvenhárom tolvajlást bizonyítottak rájuk. Egymásután jelentkeztek azok a vagonos öreg urak is, akiket a leányok segítségével kifosztottak a lovagok. Eddig tizenketten vannak ilyen vénék, de a rendőrség azt hiszi, hogy sokkal nagyobb a számuk.

— **Tolvaj gyermekek.** A rendőrség ma este fél tíz órakor elfogott egy gyermekekből álló tolvajbandát, amelynek a kapitánya összevissza nem több tizenkét esztendősnél, a többi még kisebb. Az apró tolvajbandát éppen akkor lepte meg a rendőrség, amikor egy *Kerespesi*-uti kereskedés kirakatát akarták kifosztani. A kis tolvajok egyrésze erre ellihalt, de hatot bevettek a kapitányára, ahol a kihallgatás alkalmával egyik a másikra akarta tolni az esetet. Így aztán bevallották, hogy több helyen sikeresen működtek.

— **A Beketov-cirkusz.** Nap-nap után nagy közönség látogatta a *Beketov*-cirkuszt, amely kitünő műsorával rá is szolgált a pártfogásra. Az új műsorból különösen kiválnak a *Trio Neumen* merész mutatványaikkal, valamint a *Cottrell*-család, amely ekvotrikus produkcióival óriási tapsokat arat. *Miss Marquis*, *Gusta de Botoni* és *Howarth Nielsen* is pompásan illeszkednek bele a műsorba.

A BUDAPESTI NAPLÓ telefonja.

Szerkesztőség 56—12
Kiadóhivatal 54—39

SZINHÁZ, ZENE

** **Az éjjeli menedékhely reprize.** A budai Nyári Színházban holnap, szombaton lesz Gorkij *Éjjeli menedékhely* című drámájának a reprize Haraszthy Hermin, Kiss Mihály, Polinusz Aurél és Ternyei Lajos vendégjátékával. A főbb szerepek kiosztása a következő: Kosztülev — Polinusz, Vaszilissza — Haraszthy Hermin, Natasa — Kápolnay Julia, a rendőr — Kiss Mihály, Pepel — Keszler Ede, Klests — Tábori, Anna — Bera Paula, Nasztya — Medgyasszay Vilma, Kvasnya — Krecsányi nő Bunnov — Páfrány, Szatur — Ternyei, a színesz — Izsó Miklós, a baró — Réthey, Luka zarándok — Bartos Gyula, Aljoska — Ujváry, Vizfej — Kövessy, a lator — Marossy.

** **Színésziskolai beiratkozás.** Az országos színészegyesület iskolájában (Lipót-körút 1.) a másodévesek beiratkozása 29-án, az új jelentkezőké 29, 30 és 31-én lesz. Az iskola végzett növendékei vizsgálat nélkül az egyesület tagjai. A tanfolyam két évi tandíja dramái szakon havonta 20 korona, énekeseknek 30 korona. A felvételi vizsgálat díja 5 korona. Jelentkezésnél szükséges a születési és iskolai bizonyítvány és azoknál, akik szülők vagy gyanú nélkül jelennek meg, szülői vagy gyámi beleegyezés.

Nyilttér.

FRANCOIS
TRANSYLVANIA
SEC.

KRISTÁLY
ermészetes hydrocarbonátos ásványvizforras, mely szénasvíval telítotik. Az emésztést elősegítő pompás asztali ital. Vidékre és külföldre fuvardíjmentes szállítás. — Kérjen árjegyzéket a Szt. Lukács-fürdő Kárválálatától, Budán.

KRISTÁLY

Ideal IRÓGÉP
azonnal és állandóan látható írással! Prospektust és írásmintát küldenek:
Schott H. és Donath Bpest, Er. sebet-körút 1.
Telefon 62—15.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **A hamisított váltók.** *German Benedek* Károlynak valamikor jövedelmező üzlete volt a fővárosban. Most két esztendeje kénytelen volt üzletével felhagyni s ügynökösökkel kereszte meg kenyérét. Ez a mesterség azonban nem valami sokat jövedelmezett és ezért szélhámoskodni kezdett. Jómódú embereknek levelet írt, melyekben valami ártatlan dolgról fölvilágosítást kért tőlük. Ez arra volt jó, hogy az illetők névaláírásának másolatát megszerezze. Az aláírást azután váltókra ráhamisította és a váltókat értékesítette. Így *Kreitler Ferenc* nevére 1000, *Herbst Gyula* nevére 500, *Kató Mihály* nevére 300 koronás hamis váltót hozott forgalomba, majd a budapesti gyűjtőpénztár és hitel-szövetkezethez *Nagel Vilmos* hamisított aláírásával szintén 300 koronás váltót értékesített. Midőn ezek a váltók lejártak, kitudt, hogy *German Károly* aláírásán kívül az összes váltók hamisak. A följelentes után *German* megszökött, de csakhamar elfogták s négyrendbeli magánokirat-hamisítás bűntette miatt vad alá helyezték. Ma tárgyalta ezt az ügyet a budapesti büntetőtörvényszék, mely *German* aki tagadta a hamisítást, négyrendbeli magánokirat-hamisításért egy évi és hat hónapi börtönrre ítélte.

A világ legjobb cipő-crème

„RADIUM”, „BRILLANT”

Egyedüli
fűrakár

Weinberger Mór, Bpest, Nyár-u. 18.

§§ Hivatásos tolvajok. Másfélhónappal ezelőtt két elegánsan öltözött nő jelent meg Ernst selyemáru kereskedő Pálffy-téri üzletében s ott vásárlás ürügye alatt közel egy órahosszig nézegették az elébük rakott selyemárakat. A bevásárlás után még egy ideig ott időztek az üzletben azáltal a kifogással, hogy nővérüket várják oda. Eltávolításuk után vette észre a kereskedő, hogy mintegy ezer korona értékű selyemárának nyoma veszett s miután azon napon más ilyen árut nem vásárolt, kétségtelen volt, hogy a két urinó volt a tolvaj. A kereskedő panaszt emelt a rendőrségen s itt az elébe tett albumokban felismerte a két nőt *Jemetsky* Ferencné született *Verts* Teréz és *Szalkai* Sándorné született *Krausz* Ernesztina nevű rovvott multu, ismert alkalmi tolvajok személyében, akiket a rendőrség még aznap letartóztatott. A két nőt a lopást, sőt még azt is, hogy azon a napon Budán jártak volna. A megtartott házkutatás sem vezetett eredményre. Mint hogy azonban az üzleti alkalmazottak a két letartóztatott nőben határozottan felismerték azt a két nőt, akik az említett napon az üzletben jártak, a törvényszék lopás büntette miatt vád alá helyezte őket.

§§ A gyűjtőgatók. A napokban *Tuszkai* Dezső Teréz-körtüi porcellán és üveggereskedését fél akarta gyújtani az üzleti személyzet egyik része. A lesben álló detektívek tettenérték *Steiner* Janka kiszolgáló leányt, midőn ez petróleumba átitott kőccel fél akarta gyújtani az üzletet. A megindult nyomozat során *Steiner* Janka beismerie, hogy *Frisch* Béláné felbujtására *Szabó* Sándor üzleti szolgálat egyetértve akarták felgyújtani az üzletet azért, hogy a tűzkár biztosítási összegből *Frisch* Béláné megkaphassa *Tuszkai* Dezső üzlettelajdonos szemben fennálló néhány száz korona készpénzkövetelését. Ezen vállomás alapján a rendőrség letartóztatta *Frisch* Bélánét, ennek fiát *Frisch* Nándort, továbbá *Szabó* Sándort, aki a gyűjtőgatót előre bejelentette a rendőrségnek. A letartóztatottak a vizsgálati fogságot elrendelő bírói végzés ellen a vádatámaszhoz felfolyamodtak. A bíróság a felfolyamodás fölött a napokban dönt.

SPORT

• Az olimpiai kiküldöttek utazása. Szombaton indulnak Amerikába azok a sportfőriak, akiket az olimpiai bizottság kiküldött a st-louis-i olimpiai játékokban való részvételre. A kiküldöttek: *Gönczy* Lajos, *Halmay* Zoltán, *Kiss* Géza és *Mérvő* Béla. A kiküldötteket *Stankovics* Szilárd és *Mussa* Gyula kíséri.

Legujabb.

Az orosz-japán háború.

Tokio, augusztus 5.

(Hivatalos) Hadseregünk részéről, mely megtámadta *Tomcsenget*, jelentik, hogy ebben a harcban összesen 194 halottat és 660 sebesültet veszített és több mint hétszáz elesett orosz katonai diszszel eltemettek. Hat tábori ágyút, sok fegyvert és gránátot, valamint nagymennyiségű lisztet, árpát, lőszert stb. zsákmányul ejtettek. *Kuroki* tábornok jelenti, hogy a *Jusulinu* és *Janculing* melletti harcokban kilencszázhat embert és negyven tisztezt vesztett. Az oroszok ezalatt hétezer embert vesztettek. Nyole orosz tisztezt és száznegyvenkilenc embert elfogtak. Két tábori ágyút, sok fegyvert, sátrakat, gránátokat stb. zsákmányul ejtettek. *Kuroki* részletes jelentése szerint az oroszok a *Jusulinu* melletti harcban július 31-én különösen súlyos veszteségeket szenvedtek. Pienlingnél öt mélföldnyire délre *Jusulinu*tól a japánok megkerültek egy visszavonuló orosz osztályt, mely három gyalogezredből és négy ágyúból állott és kétszáz ezer méternyi távolságról megsemmítő tüzelést folytattak az egész orosz vonal ellen. Délután az oroszok a vörös kereszt lobogója alatt megjelentek a harc színterén, hogy az orosz sebesülteket elvigyék. A japánok ezt megengedték és ez idő alatt beszüntették a tüzelést.

Róma, augusztus 5.

Az itteni japán követség Tokióból szerzett távirati értesülése alapján alaptalannak jelenti ki a *Giornale d'Italia* bírét, hogy a *Kasuga* cirkáló elsüllyedt.

Bern, augusztus 5.

Ma nyújtotta át az orosz követség a szövetségi kormányak az orosz kormány választát a szövetségtanács ama jegyzékére, amely *Audenot* svájci ezredesnek a háború színteréről való visszahívására vonatkozik. Oroszország ebben a válaszban azt állítja, hogy *Audenot* egy idegen katonai tüzérséggel folytatott beszélgetés közben az orosz tüzérség felhasználását kritizálta. Ebben Oroszország illetlenségét — inconvenient de langage — lát. A svájci hadügyi hivatal közölni fogja ezt a választ *Audenot* ezredessel és jelentést fog tőle kívánni.

TÁVIRATOK

A francia kulturharc.

Páris, augusztus 5. Az *Osservatore Romano* közli a leveleket, amelyek a pápa váltott a djóni és a lavali püspökkel. A szentszék ezzel válaszol a francia kormány által közzétett okmányokra, de ezt francia politikai körökben jelentéktelen csipkedésnek tekintik, amelyvel nem lehet a figyelmet az elvi kérdéstől elterelni. A politikai pártok azt tartják, hogy a konfliktus nem oldható meg másképpen, mint az állam és egyház végleges elválásával. Most már csak arról van szó, hogy alkalmas formát találjanak a nagy változásra való átmeneti nehézségek enyhítésére. A jobboldal teljesen meg van nyerve a kormány rendszabályainak támogatására.

Páris, augusztus 5. A *Lanterna* vezető helyen kifejti, hogy a francia katolikus protektorátus a Keleten ma már csak holt betű. Minden államnak joga és kötelessége polgárait megvédeni és azoknak megóvására a szükség szerint minden más hatalomhoz fordulhat. Franciaország örülhet azon, hogy a szentszékkel való összejáratás alkalmat adott neki a mult e maradványától való megszabadulásra.

Páris, augusztus 5. A *Temps* jelenti, hogy a djóni püspök kész püspöki hivataláról lemondani, amivel szemben a Vatikán meghagná őt püspöki privilégiumaiban és gondoskodnék ellátásáról.

Páris, augusztus 5. Hir szerint a *Journal* legjobb forrásból arról értesül, hogy *Vilmos* császár a bitoros államtitkárhoz jegyzékét juttatott. Arra kéri abban a császár az államtitkárt, kerülje el, hogy Németország is belekerüljön ama bonyodalmakba, amelyek a szentszék és egy katolikus hatalom között keletkezneek.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, augusztus 5. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) Eladott búza, tavaszra 11.55 — 11.90 K., új 11.60 — 11.85 K., mosoni és győri 11.20 — 11.50 K. — *Ross*, tót felvidéki 8.25 — 8.50 K., pestmegyei 8.30 — 8.50 K., különféle magyar 8.05 — 8.35 K. Magyar tengeri 7.45 — 7.65 K. Magyar zab 7.60 — 8.10 K., válogatott 8.50 K.

Bécs, augusztus 5. (A *Budapesti Napló* tudóstíjából.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 689.—, Magyar hitelrészvény 754.50. Bécsi bankjegyet 278.50. Union-bank 515.25. Lánderbank 516.25. Osztrák-magyar államvasut részvény 425.75. Déli vasut 36.50. Elbavölgyi vasut 420.50. Északnyugati vasut-részvény —, Dohányrészvény 340.50. Bimamurányi vasút 484.75. Alpebi bányarészvény 433.75. Májusi járadék —, Magyar koronajáradék 99.30. Osztrák koronajáradék 97.05. Lombard —, Török sorsjegyek 127.—, Német birodalmi márka 117.26 — 117.31. Napoleon d'or 19.03.

Berlin, augusztus 5. (Esti forgalom.) 4/0-os magyar aranyjáradék 97.50. Magyar koronajáradék —, Osztrák hitelrészvény 200.60. Osztrák-magyar államvasut 135.70. Déli vasut 17.50. Északnyugati vasut —, Elbavölgyi vasut —, Osztrák bankjegyz készpénz —, Bahstiehradi —, Orosz bankjegyz 216.—. (Ultimo.) Lombard —.

New-York, augusztus 5. (Terményüzésé.) (Zárlat.) *Gyapot:* New-Yorkban helyben 10.45 (10.45). Aug-ra 10.— (9.99). Nov-re 9.63 (9.51). New-Orleansban helyben 10.3/8 (10.3/8). — *Petrólium:* Stand white New-Yorkban 7.70 (7.70). Stand white

Philadelphíában 7.65 (7.65). Raffined in Cases 10.40 (10.50). Credit Balances at Oil City 1.50 (1.50). — *Zsír:* Western steam 7.25 (7.25). Rohe és Brothers 7.25 (7.25). *Tengeri* irányzata bágyadt. — Szept-re 57.1/4 (57.5/8). — Okt-ra — (—). — Dec-re — (—). — *Buza* irányzata bágyadt. — Píros ószi helyben 104.— (104.—). Szept-re 101.1/4 (101.3/4). Októberre — (—). — Dec-re 100.3/4 (101.1/2). — Májusra — (—). — Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.— (1.—). — *Kávó:* fair Rio 7. sz 7.1/2 (7.1/2). Aug-ra 6.05 (5.90). Nov-re 6.30 (6.20). *Liszt:* Spring Wheat clears 4.— (4.—). — *Cukor:* — (—). — 3.1/16 (—). — 3.1/2. — *Őn:* 26.75 — 27.— (26.80 — 27.05). — *Réz:* 12.50 — 12.75 (12.50 — 12.75). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelentik.)

Chicago, augusztus 5. (Terményüzésé.) (Zárlat.)

Buza irányzata bágyadt. Szept-re 97.3/8 (97.1/2). Okt. — (—). — *Tengeri* irányzata bágyadt. — Szept-re 52.1/8 (52.3/4). — *Zsír:* Szept-re 6.90 (6.97). Okt-re 6.95 (7.05). — *Szalonna* short clear 8.12 (8.12). — *Sertészsuk:* Szept-re 12.77 (12.95). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Napirend.

Naplár: Szombat, augusztus 6. — Római-katholikus: *Urunk színaváltozása.* — Protestáns: *Urunk színaváltozása.* — Görög-orosz (július 24.): *Krisztina.* — Zsidó: Ab 25. Sabbath Rech. — Nap kél: 4 óra 28 percek. — Nyugszik: 7 óra 10 percek. — Hold kél: 12 órakor délben. — Nyugszik: 2 óra 24 percek délután.

A ministerek nem fogadnak. A képviselőház háznyitva fogad 11—12 óráig. Nemzeti Szalon nyitva 9-től este 8 óráig. Belépő-díj 50 fillér.

Könyves Kálmán-társaság művelési szalon. (Nagy-mező-utca 37. szám.) Megtekinthető egész nap díjtalanul.

Nemzeti Múzeum. Képtár nyitva 9 órától délután 1-ig. A könyvtár történelmi és irodalomtörténelmi kiállítása megtekinthető d. e. 9 órától délután 1 óráig. Belépő-díj 1 korona. — *Néprajzi tár* (Csillag-utca 3.) nyitva 9 órától délután 1 óráig. Belépő-díj nincs. — *Növénytar* (Szechenyí-utca 1. sz.) megtekinthető kutatók számára díjtalanul 9 órától délután 1 óráig. Többi tárai megtekinthetők 1 korona díj mellett.

A földtani intézet múzeuma a *Stefánia-utca* nyitva 9—1-ig. Belépő-díj 1 korona.

Technológiai Iparmúzeum zárva.

Nyilvános könyvtárak zárva.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtára, tudakozó-osztálya és keleti mintatára V. kerület Váci-körút 22. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelmegtörténelmi gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetéshez árusításokat is eszközöl) a városi iparcsarnokban (vasár- és ünnepnapokon is) nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság V. Váci-körút 23. szám).

Időjelzés.

Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése.

— Augusztus 5. —

Állomások	Levegőny. mm.	Hőmérséklet °C	Ma reggel 7 h		Első 24 órai	
			0-6 óra	6-12 óra	max.	min.
Akna-Szalina	66.8	14.0	14.0	14.0	20	10
Késnár	67.8	13.0	13.0	13.0	18	15
Budapest	67.8	13.0	13.0	13.0	18	15
Ó-Gyál	66.2	13.0	13.0	13.0	18	11
Herény	65.2	17.4	17.4	17.4	13	13
Zágráb	66.4	17.7	17.7	17.7	16	16
Fünne	65.4	20.7	20.7	20.7	15	15
Pecs	65.8	19.2	19.2	19.2	16	16
Debrecen	65.4	18.4	18.4	18.4	13	13
Ezred	65.9	22.0	22.0	22.0	17	17
Arad	66.0	19.0	19.0	19.0	17	17
Tomesvár	65.6	19.0	19.0	19.0	14	14
Kolozsvár	66.0	16.4	16.4	16.4	17	17
Vajta-Hunyad	66.7	14.6	14.6	14.6	13	13
Sygyesben	67.2	14.2	14.2	14.2	14	14
Bacs	65.9	17.2	17.2	17.2	15	15
Frága	66.1	17.0	17.0	17.0	16	16
Krákö	67.6	18.6	18.6	18.6	13	13
Tarnopol.	66.2	18.6	18.6	18.6	13	13
Bregenz	65.2	15.8	15.8	15.8	14	14
Salsburg	65.8	18.0	18.0	18.0	13	13
Klagenfurt	66.6	15.4	15.4	15.4	17	11
Liesna	64.0	25.8	25.8	25.8	19	25

Jelek magyarázata: K = kelet, Ny. = nyugat, D = dél. É = észak. A felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = főbnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = főbnyire borult, 4 = egészen borult, ● = eső, * = hó, □ = köd, □ = závirat.

Hazánkban folyomán derült, száraz és igen meleg idő uralkodik. A hőmérséklet tegnap legtöbb helyen a 30 C. fokot meghaladta.

Az északnyugati depresszió Közép-Európa felé terjeszkedett és a maximumot délkelet felé szorította.

Nyugat-Európában az idő felhősebb és helyenként esős lett, egyébként pedig az európai időjárás meleg és száraz legű.

Küldés: Meleg idő várható, legfeljebb az ország északnyugati részén elvirte záviratos esőkkel.

REGÉNY

KÉT SZENVEDÉLY

Írta: APRAXIN JULIA grófnő

(7)

Féltelen önzése tiltakozott az ellen, hogy egyszerre elhagyhatja az a két nő, akivel az ő beteges hiúságában egy kis időre épp oly kegyetlen, mint gyöngédtelen játékokat üzött.

Ime ezt olvasta a levélben:

„Most tértem vissza Bécsbe... Miután egyetlen sort sem kaptam öntől Csehországba, azt kellett hinnem, hogy leveleit talán ide címte; de megérkezve palotámba, határtalan nyugtalanság fogott el, amikor egyetlen sort sem találtam öntől... Mit jelent az ön hallgatása? Nyugtassa meg aggodalmait!... Valami baja történt talán? Vagy talán beteg?... Mindenesetre rögtön táviratozzon és én repülök Párisba, hogy ápoljam, ha beteg vagy vigasztaljam, ha bánata van. Tudom, hogy a világ meg fogja szólni eljárásomat, tudom, hogy a társadalom törvényei szerint nincs jogom arra, hogy elmenjek önhöz, mielőtt a feleségem vagyok... De mit törődöm én a hideg és szívtelen társaság törvényeivel! Amikor önnek szüksége van az én gyöngédségemre, csak a szívemre hallgatók!... Elveszttem az eszemet, ha arra gondolok, hogy ön talán súlyosan beteg és én távol vagyok öntől!... Lehetetlen, hogy különben annyi ideig nem értesített volna, amikor tudja, mennyire szeretem és szerelmem mennyire gyanakvó. Nem érzé-e, milyen lázas az én nyugtalanságom, amikor ön távol van tőlem?...

Jól ismerem az ön változékony természetét, érzelmeinek az állhatatlanságát, nagy hiúságát... Bizonyára nem kételkedem irántam való szerelmének őszinteségében s hiszek esküvéseinek; de azt is tudom, milyen könnyen föl lehet önben keltetni a vágyat a tetszésre, tudom, hogy ön kacérabb a legkacérabb asszonynál és én féltékeny vagyok! Igen Armand, nem látom be, miért titkoljam el ön előtt lelke nyugtalanságát! Borzasztóan féltékeny vagyok... A szívem szenved, az eszem elkalandozik és nincs módomban, hogy megállítsam, hogy a magam akaratából vérem rendetlen lüktetését megváltoztassam, majd forróságot érzek, amely elemézt, majd meg borzongást, amely megfagyaszt... Ó, igen, Armand, gondolja meg, hogy ha meg tudna csinálni, ha hűtlenségem érném, bosszúból a legnagyobb szélsőségekig is elmennék... De oktalanság, hogy így gyötöröm magamat... Hiszen tudom, mennyire szeret... Ezerszer mondta, hogy soha eddig olyan szerelmet nem éreztem még, mint milyet az én szemem a szívében fölkellett, annyiszor ismételte, hogy mellettem minden nő, még a legszebb is, elhomályosult... Miért féljek hát? Miért siklott hát a lelkembe a nyugtalanság és a kételkedés?... Nem, nem, nincsen jogom arra, hogy efféle gondolatokra juszak... Hát nem tudom-e, mennyire szeret ön engem és vajjon nem mondja-e meg az én tükröm, valahányszor csak hozzá fordulok, hogy van ok arra, hogy ön szépek találjon engem!... Igen Armand, bízom önben és várom önt; de ne várokoztasson sokáig, mert meghalok távol öntől.

Klotild.

Eloolvassa a levelet, Armandot mély megdöbbenés fogta el... Nem tudta, mit csináljon, nem tudta, kihez álljon, kihez ragaszkodjék... Az egyik eltaszította magától, míg a másik hívta... Klotild az örültség szerette, Julia pedig állandóan közömbösséget mutatott iránta, Klotild meghal a nyugtalanságtól és hivatgatja a végtelen gyöngédség őszinte hangját, Julia állandó tartózkodással viseltetik iránta, egy egész estét azzal töltött el, hogy csak X... márkival foglalkozott, a nélkül, hogy csak egyetlen egyszer is meglátszott volna rajta, hogy az ő jelenlétéről is tudomása van; Armand de Charcet kétségtelenül szenvedett, látván, mint hozza magát hirbe Julia, megengedve X... márkinak, hogy reá pazarolja ugyancsak kizárólagosan a figyelmét. Szóval Charcet kikötött sem azt nem tudta, hogy mit kívánjon, sem azt, hogy

mitől tartson. Az ezse zavaros volt, a szíve határozatlan.

Julia talán szerette azt a fiatal spanyolt, vagy ha nem szerette még, talán később szereti meg. Teljesen meg kellene tehát bosszulnia magát Julián.

És Klotild! Ah Klotild, az, az méltó volt a szerelmére.

Micsoda levél! Micsoda szenvedélyes hív, milyen szerelem!

Bizonyára nincs joga arra, hogy elhagyja Klotildot; és miért hagyná el?

Hogy játékszere legyen egy kis leánynak, egy fellengős, regényes, kacér kis leánynak! Még mit nem! Vele játszattának el egy nevelés szeret, vele, Armand de Charcetval?... Ó nem! Soha!

És a nélkül, hogy tovább habozott volna, elhatározta, hogy már másnap vissza utazik Bécsbe.

Csakugyan el is utazott másnap Párisból, miután megtáviratozta érkezését Lowenstern hercegnek.

Elutazott a nélkül, hogy akár nagybátyjától, akár Vikortól, akár Bussac grófnétól, vagy leányától, vagy bárki mástól is elbucszott volna; csak Moreuil márkinak hagyott néhány sort, de azzal az utasítással, hogy akkor adják csak át neki, amikor ő már nem lesz Párisban.

Nem bucsuzott, mert attól tartott, hogy megakadályozhatná menekülése tervének a végrehajtásában, mert mint minden ingadozó természetnek, a szándékait rögtön meg kellett változtatnia, nehogy kísértésbe jusson megváltoztassa szándékát.

Most csakis arra gondolt, hogy Klotildhoz menjen el. Nem is értette, hogyan is felejtette el egy idő óta. Megmámorosodott a szerelemtől arra a gondolatra, hogy látni fogja, fölmelegedett, ha lángoló pillantásaira gondolt és úgy tetszett neki, hogy a lokomotív nem vágat elég gyorsan, hogy az órák végtelen lassúsággal mulnak... Nem győzte bevárni azt a pillanatot, hogy újra együtt legyen ezzel a nővel, akiről úgy érezte, hogy imádja, s akire egy idő óta nem gondolt már.

Amikor Angland Viktor két nappal később, csodálkozva azon, hogy Armanddal nem találkozott, a Saint-Georges-utcába ment és barátjának hirtelen elutazásáról értesült, nem volt nagyon meglepetve; mert eléggé ismerte Armandot, sem hogy a részéről bármilyen különös dolog is valami nagyon hatott volna rá... Viktor elhatározta, hogy követi Armandot Bécsbe; de elutazása előtt találkozni akart Juliával, hogy lássa, miképpen fogadta Charcet hirtelen elutazását.

VII.

Ugyanaz nap, melyen Armand de Charcet elutazott, este kilencedfél óra tájban, Moreuil márkí, a nélkül, hogy csak sejtelve is lett volna unokaöccsének eltűnéséről, nyugodtan ült otthon, félig elleveredve egy öblös karosszékben s egy nem rég megjelent politikai könyvet olvasott. Csak azt várta, hogy a dolgozószobájában az inga óra kilencet üssön, hogy aztán öreg barátnőjéhez, Bussac grófnőhöz menjen, mint minden este rendszeren.

Moreuil márkí egészen el volt merülve olvasmányába, amikor egy szolga zavarta meg, aki Charcet vikomt levélét hozta.

— Charcet vikomt urtól, mondja ön? — kérdezte, átvéve a levelet és minden oldaláról megnézte, a nélkül, hogy felbontotta volna.

— Igen, márkí ur, a vikomt ur inasa hozta ezt a levelet.

— Mondott-e magának valamit? Talán beteg az unokaöccsém?

— Éppenséggel nem; átadta a levelet és rögtön elment, egyetlen szót sem szólt.

— Jól van, elmehet.

Armand de Charcet nem szeretett írni, ezt jól tudta a nagybátyja; biztos volt abban, hogy néhány perc múlva Bussac grófnénál találkozik vele. Mi készítette hát arra, hogy neki írjon?

És, amint ez gyakran megesik, a helyett, hogy egyszerűen felbontotta volna azt a levelet, amelyet a kezében tartott és elolvasta volna a tartalmát, azon törte a fejét, hogy kitálálja, mi volt a levélben, a helyett, hogy a végére járt volna tartalmának.

Vége mégis rászánta magát, hogy felbontsa a titokzatos levelet, amelynek ime ez volt a tartalma:

„Kedves nagybátyám!

Ne nehezeltelen rám, amiért bucsuzás nélkül hagytam önt el; de jól tudja, mennyire kínos nekem a bucsuzkodás, főként, amikor öntől válok el, akit joggal szeretek úgy, mint a legjobb apát.

Amikor most hirtelen elutazásomat jelentem önnek, nem halaszthatom tovább azt, hogy küszöbön lévő házasságomról ne értesítem. A legszebb nőt veszem el és ez a nő, aki minden tekintetben méltó arra, hogy a nevemet viselje, szenvedélyes, az örüléssel szeret!

Ön ismeri különben; gyakran látta, amikor ön meglátogatott Bécsben.

Az, akit szeretek, az, akinek nemsokára a férje leszek, senki más, mint Lowenstern hercegnő. Reményelem, hogy ön helyesli választásomat és hogy lesz szíves értesíteni házasságomról minden párisi barátunkat, első sorban természetesen Bussac grófnét és bájos leányát.

Bocsássom meg, hogy nem mondom önnek többet; de a lábommal a vonat lépcsőjén vagyok már és ön tudja, mennyi dolga van az embernek, amikor elutazik, különösen, amikor azért utazik el az ember, hogy megházasodjék.

Bizonyosan kérdezi fogja magában, miért titkoltam el máig házasságom tervét ön előtt.

Igen, önnek igaza van: hallgatásomnak titka volt s az is marad mindenki számára; még önméne is kedves, szeretett nagybátyám; de ez a titok végül nincs már többé, örökre meghalt.

Bocsássom meg, amiért titkom volt ön előtt s legyen meggyőződve mindig őszinte tisztelőtemről.

Az ön szerető öccse

Armand.

A levél végére érve, a márkí az asztalra csapott.

— Na! — mondotta mély sóhajtással. — Ha így áll a dolog, le kell mondanunk a mi szép tervekről... Igen, noha Julia egész közömbösnek látszott unokaöccsém udvarlásával szemben, azért mindig volt bennem egy kis reményesség, hogy régi álmom megvalósul... de hát ha másképpen áll a dolog és ha Armand boldog a választásával, nincs mit tenni... Ez a fordulat elszomorít, de nincs jogom arra, hogy panaszokom. Lowenstern hercegnő özvegy, az igaz, de eltekintve ettől a kis hibától, minden más jó tulajdonság megvan benne. Egy kicsit rajongó természet, egy kicsit különcködő; de a viselkedése kifogástalan.

Az én szegény barátnőm bizonyosan szintén szomorú lesz nagyon, mert neki is egyik legkedvesebb vágya volt az, hogy leányát az öcsém vegye el; ilyen módon Julia is szinte az én lenyom lett volna és ha az a csapás érne bennünket, hogy az anyját elveszítjük, közel maradt volna hozzám, szegény barátnőm nyugodtan halna meg és nekem egy kedves és szent emlékem lett volna a mi régi és drága barátságunkból.

A márkí szeme könnyekkel telt meg, de legyőzte hamarosan felindulását.

— Hagyjuk, hagyjuk — mondotta, hevesen felpillantva — ne gondoljunk erre többé, mivel fájdalom, ugyanis egészen vége mindennek!

És Moreuil márkí távozott hazulról, hogy Bussac grófnőhöz menjen.

Társaság közepette találta és nem tudta, hogyan értesítse unokaöccse elutazásának és házasságának kettős híreről. Attól tartott, hogy kínos felindulást idézhet elő nála... De félve, hogy másvalaki megelőzheti, odament Bussac grófnőhöz, elszántam arra, hogy elmond neki mindent.

— Mi van önnel ma este, barátom? — kérdezte a grófné, mihelyt Moreuil márkí letelepedett melléje.

— Semmi különös, csak nem megy minden úgy, ahogy az ember szeretné — felelte a márkí, a nélkül, hogy meg tudta volna őrizni teljes közömbösségét.

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG

Magyarország termése.

— Az utolsóelőtti becslés. —

Budapest, augusztus 5.

A földművelésügyi minisztérium ma teszi közzé a gazdasági tudósítók által beérkezett jelentések alapján utolsóelőtti termésbecslését. A csépléseredmények alapján készül el majd a termés végleges summázása, amely a minisztériumi jelentés szerint igazolni fogja a becslés eddigi adatait. A buza — így mondja a jelentés — létbiztosító eredményen zárja a számadás főtételét, az árpa- és rozstermés, bár teljesen nem kielégítő, mégse sorozható a legrosszabb évek hozamához. Szomorú azonban a nagy szárazság nyomán beállott veszedelmes képe. Ahol az utóbbi napokban volt is eső, ott sem használt már. A kukoricatermés a megsemmisülés útján van. Fajdalmasabbá teszi a veszteséget az árnyék, mely egyaránt kísért hegyen és völgyön a lesült rétek és legelők kopár területével. A kimaradó tengeri egyéb takarmányt adó és kapás növények hiányával együtt a takarékosságot kötelezővé teszik mindenképpen.

A kedvezőtlen viszonyok, amidőn a szárazság itatókutat kifogyásig és erdei cserjék elszáradásig fokozódva, országos csapású váltak — legalább eddig — elemi csapásokban és egyéb károk dolgaiban eléggé kíméletes volt természetünk szemben. Más évekkal összehasonlítva jégkárunk relatíve kevés. Gyakori volt a rozsdás is, de ez sem volt vesztendő, valamint a porlisztök, gyökérgyökér, hesszeni légy s egyéb kártevők fellépése sem okozott érzékeny pusztítást. Az időjárás csodálatos ellentét, hogy Háromszék megye sepsii járásából dérről, illetve hóharmatról érkezett hír.

Az őszi búzával és tavaszi búzával bevett terület tekintet nélkül az előfordult teljes károkról 6.031.546 kat. holdra tehető, és mert a várható búzatermés kilátások kat. holdankint és országos átlagban 5-90 métermázsára becsülhetnek, vagyis valamivel kedvezőbb átlagban, mint a múlt hetekben, aminek magyarázatát leginkább az a körülmény adja meg, hogy a buza kvalitása csekély kivételűl eltekintve országsszerte felülmúlja a várakozást, ennél fogva a valószínű termés eredmény összege is nagyobbára kielégítőbb, mint eleinte gondolták és megüti a 35-62 millió métermázsát, ezzel szemben termett a múlt évben 44-07 millió métermázsára. Az aratással és a csépléssel az Alföldön már nagyobbára el is készültek, más vidékeken azonban a munka még folyik. A szalma általában kevés, jóval kevesebb mint a múlt évben, ellenben a szemtermés csaknem aránytalanul kielégítőbb. Ritkaságzásba megy az a vidék, ahol a hektoliterenkénti kvalitás megne utná a 76-78 kilogrammot. Ezenfelül azonban igen gyakori a magasabb súly, sőt meglehetősen bőven előfordul az idén a 80-82, sőt még a 83 kilogrammos buza is.

Az őszi rozsszal, kétszerezzel és tavaszi rozsszal bevett terület felvett 1.979.354 kat. hold a learatott területtel szintén aligha fog egyezni, figyelembe véve azt, hogy a rozsvetések egy részét több helyen már zölden takarmánynak lekaszálták s bár kevésbé az elemi csapások, főleg az aszály is hozzá fog ehhez járulni. Az aratás még csak az egészen magasabb hegyi régiókban folyik, másutt már jóformán a cséplés is befejeztetett. A termés közepes, a minőség többnyire kielégítő és itt-ott igen jó, sőt hasonlóan a buza súlyegységéhez számos helyen jobb a múlt évi termésülagnál is. A rozszalma terméshozama, hasonlóan a buza-terméséhez aránytalanul kevesebb, mint a múlt évben volt. A feivett terület arányában a várható terméshozam kitész kat. holdankint 5-89 métermázsát és így összesen remélhető mintegy 11-67 millió métermázsára; tavaly termett 12-91 millió métermázsára.

Az őszi árpa aratása és cséplése átlagos számítással közepes eredménnyel befejeztetett, ellenben a tavaszi árpa aratása és cséplése még folyik, nagyobbára gyenge közepes és részben közepes eredménnyel. Némely vidéken panaszokoznak a gazdak az árpa kvalitása miatt, mert az árpa könnyű sulya mellett még színben sem felelt meg a rendes követelményeknek, viszont azonban egyes helyeken dicserik az árpa szőp fehér színét és aránylag elég magas sulyát is, mi által a termésülagnál is javult és természetesen, szemben a múlt hetekkel egyes vármegyék terméséhezama is valamivel növekedett. Az árpával bevett terület 1,817.128 kat. holdra becsülhetett hogy a

aszály következtében mennyire fog visszaesni a learatott terület az később mindenestre ki fog tűnni és kétségtelenül módosítani is fogja a termés átlagot. A kimutatott terület arányában várható kat. holdankint és országos átlagban mintegy 5-72 mm. Össze en tehát 10-40 millió métermázsára; tavaly termett 14-06 millió mm.

A zab aratásával is a hegyi vidékek kivételével jobbára elkészültek, sőt nem egy sík vidéken már a cséplés is megtörtént. E gyors eredmény az ideig jóval kisebb termésnek és a hirtelen érésnek tulajdonítható. Általában ez a termés fízett az idén az összes szemes termés között a leggyengébben úgy mennyiségi, mint minőségi is. A zabszalma-termés igen gyenge csaknem országsszerte, tehát ebben is elég nagy hiány lesz. A bevett területet 1,787.809 kataszteri holdra becsülték és most az ez idő szerint remélhető országos átlagos termés 4-95 métermázsára tehető. Ennél fogva az összes valószínű terméshozam lesz mintegy 8-84 millió métermázsára; tavaly termett 12-67 millió métermázsára. A különbség tehát mindenestre igen nagy és körülbelül 42%-ra tehető.

A tengeri az állandóan száraz és meleg időjárás súlyos hatása alatt — melyet az ország csak kevés helyen szakított meg kisebb eső — annyira hanyatlott, hogy immár arra a reményre, hogy számottevő esőzés bekövetkezte esetében helyi-lyel-közel tűrhető termést adjon, alig nyújt alapot. A rendkívüli időjárás káros hatásait leginkább megéreztek a Duna-Tisza között s a Tisza jobb- és balparti vidékeinek vetései, s ezek közt is elsősorban a pót és másodvetések, melyek többnyire elfonnyadva a virágzás és csövesedés stádiumát sem érthették el. A jobban és erőteljesebben fejlődött korábbi vetések, melyek a Dunától, a Tisza-Maros szögén, a Királyhágón túl s elvéve az északkeleti hegyvidékeken fordulnak elő, a levegő éjjeli lehűlése folytán tartják magukat még, de csövesedések ezeknek is hiányos. Az ország tengeri termése évek hosszú során át nem tapasztalt alacsony színvonalon áll. Az elfonnyadt tengeri vetéseket több helyen takarmányozásra használják fel.

A késői burgonya hegyi vidékeken és ott, ahol időközben eső esett, még kis reményt nyújt, többnyire azonban levele és szára már elfonnyadt s a korai fajták bokrai teljesen elszáradtak. A csekély számban képződött gumók többnyire kicsinyek maradtak s fejlődésük teljesen fennakadt. A kertü vetemények és a káposzta további hanyatlása csak öntözéssel vagy a néhány helyütt előfordult eső segítségével volt némileg feltartóztatható. A kertü vetemények idő előtt elvélnének s a káposztát rovarok s hernyók károsítják. A bab és egyéb hüvelyesfélék termése a szárazság következtében igen gyenge, de jó minőségű.

A köles és tatárka korábbi, részben aratás alatt álló vetései gyenge termést adnak. A későbbi és a tartóvetések a talaj száraz állapota miatt kevés helyen keletkeztek, és további fejlődésük felakadt. A dohány többnyire alacsony növéssé, levelei kicsinyek maradtak és a szárazság miatt ezek is hervadni kezdenek. A termés gyöngének igérkezik. A lent többnyire kinyűttek, helyenkint közepes, de nagyobbára gyöngé eredményűvel. A komló korai fajtájának szedését bevégezték, termése gyenge.

A cukorrépa és takarmányrépa vetések fejlődése néhány helyi esőt kapott, vidéktől eltekintve a száraz időjárás következtében teljesen fennakadt s a levelet is hervadásnak indul. A here, lucerna és baltacín vetések a szárazság következtében csak igen gyöngén, vagy egyáltalán nem hajtottak újra s így alig voltak kaszálásra érdemesek, hanem nagyobbára legeltetés útján használtattak fel. A csalamádé, muhar és pikeverék többnyire szintén nem fejlődik s nagyobbára fonnyadás vagy száradásnak indul. A réti fűtermése a szárazság következtében az ország nagy részében annyira gyöngé, hogy csak elvétve fog sarjut adni. Ahol lehet, legeltetésre használják. A legelő a szárazság következtében alig nyújt táplálékot az állatoknak.

A szőlő további fejlődését a szárazság szintén akadályozza s az eddig kielégítő terméskilátás hanyatlani kezd. A levelek sárgulását és elszáradását is több helyről panaszolják. — A gyümölcs-termés a szárazság által elmozdított hullás és fergesedés következtében az ország nagyobb részében hanyatlott s a fejlődés is hiányos.

A várható termés számszerű eredménye a becslés adatai szerint a következő:

Buza . . .	35,622.400 métermázsára
Rozs . . .	11,669.000 „
Árpa . . .	10,408.000 „
Zab . . .	8,847.300 „

Budapesti bankrészevénytársaság cég alatt egy bank alakult, melynek célja az összes bankszakokba vágó üzletet kultiválása, valamint egy váltóüzlet létesítése. Az alapítók által az első három év ciklusra igazgatósági tagoknak kinevezettek: Arányi Ignác (vezérigazgató), dr. Bakonyi Samu, Friedmann Károly, Gál Károly, Kaszab Aladár, Klein Berthold, Mitzky B. Miksa, Róna Sándor, Spitzer Oszkár és Szerb Károly. A felügyelő-bizottságba beválasztottak: Czukor Béla, Kern Gyula, Lówy Samu, Majthényi Béla, Szántó Menyhért, dr. Vadász György és Wirth Emil mint rendes, továbbá Grosmann Jakab és dr. Simonyi Arthur mint póttagok. Steinfeld Sándor titkár a cégjegyzési jogosultsággal felruházott. Az új intézet működését már a legközelebbi napokban a VI. Teréz-körút 21. sz. alatt levő helyiségekben megkezdte.

Vásárcsarnok. (Vámos és Bruszt üzleti jelentése.) Hozatalaink ma ismét nagyobbak voltak és így a mai hetivásár forgalma is élénkebb volt. Részleteiben a következőképpen alakult az üzlet: *Husfélék:* vidéki marhahús eleje 80-94, hátulja 94-110 korona 100 kilónként. Lehazott sertéshús 118-124, sertések szalonnával 100-116 fillér kilónként. — *Vadflékek:* nagy vadak iránt nagyon jó az érdeklődés és ma az 160-180, vadászó 70-90, szarvas 80-90 fillért jégzett kilónként. Fogoly sok érkezik, mai ár páronként 1.20-1.60 korona. — *Tojásban* kielégítő az üzlet és ma I. rendű friss tolt árú 54-56, gyengébb minőségű 51-53 koronát jégzett eredeti ládánként. — *Tejtermékek:* Vaj keresett, turó nagyon el van hanyagolva. Ma I. rendű szövetk. teavaj 2.10-2.30, jó friss főzövény 1.50-1.60 fillér kilónként. Turó 12-14 fillér kilónként minőség szerint. — *Élő baromfi:* Rántani való csirke 1.20-1.50, sütni való 1.50-2., tyúk 2.20-2.60, kacska 1.80-3.40, lud 3.50-6. — korona páronként minőség szerint. — *Vágott baromfi* kevés érkezik, mai ár I. rendű szépen, tisztán kezelt bízott ludak kilójáért 1.20-1.30 korona — *Gyümölcsfélék:* kajszinbarack 10-16, ősi barack 24-30, alma 10-24, körte 20-50, ringló 10-16, szilva 16-24 fillér kilónként minőség szerint. — Sárga dinnye 100 darabja 12-17, görög dinnye 20-60 korona minőség szerint. Terkesztán dinnye kilója 50-60 fillér.

Szezárák. A kontingens nyersszesz ára Budapestén 48.50 korona pénzben, 49.50 korona áruban. — *Bécsben* a kontingentál készáru 49. — korona pénzben, 49.60 korona áruban.

Borjavásár. 1904. évi augusztus 5-én. (A budapesti marhavásártéri vásárpénztár részvevénytársaságtól.) Felhajtás. Beiföldi élő borjú 787 drb, leült borjú — db. bécsi borjú — darab, növendékmárha — darab, élő bárány — darab, leült bárány — darab. — *Árjegyzések:* Beiföldi élő borjú I. rendű 72-82 f.-ig. kivételesen 84-88 fillér, II. rendű élő borjúkért 60-70 f.-ig 1 kilónként, leült borjú I. r. — f.-ig, II. r. — f.-től — f.-ig, kivét. — f. kilónként, levonás nélkül. Rugott borjúkért 54-60 f.-ig. Növendékmárha 48-56 f.-től — f.-ig. I. r. — f.-ig, középminőségű — f.-ig, alárendelt — f.-ig 1 k.-kint. Bárány élő — K., leült bárány — korona, kivételesen — K.-ig páronként. Az irányzat élénk volt, az árak 3-4 fillérrel kilogrammonként emelkedtek.

Sertés-konsumvásár jelentés. (A székesfehérvári sertésvásár és közbizalmi intézősége.) Augusztus 5-én. Főhajtás összege 1055 db sertés. — darab süldő. Előző napi eladatlan maradvány 32 darab sertés, 19 darab süldő, összesen 1127 darab sertés, 19 darab süldő. Eladatott 1021 darab sertés, 5 darab süldő. Eladatlan maradvány 106 darab sertés, 14 darab süldő. A vásár irányzata élénk. Az árak szilárdak. — Következő árak jegyzettek: Zsirtertés: Öreg I. r. 350 kilogramm felül — 93 K.-ig, II. rendű 280-350 kilogramm — fillérig, II. rendű selejtezett — fillérig, kanló — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogramm felül 94-98 fillérig, fiatal közép 220-300 kilogramm 90-97 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 84-90 fillérig, süldő — fillérig, malac — fillérig. Hussertés: nehéz 300 kilogramm felül — 90 fillérig, könnyű 140-300 kilogramm — 90 fillérig, süldő 92-98 fillérig, malac 40 kilogramm — fillér. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként, elősúlyban értendőek.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, augusztus 5.

Javult irányzat mellett 75.000 métermázsára buza került a forgalomba, 5 fillérrel magasabb árákon.

Rozsan 15, tengeriben 5 állírral emelkedtek az árak.

Zab és takarmányárpában szilárd volt az irányzat.

Felmondatták 5000 métermázsza tengeri augusztus 10-ikén leendő átvételre.

Eladatott:

Uj buza. Tiszavidéki: 200 mm. 80 k. 11 K. 35 f., 1000 mm. 82 k. 11 K. 12 1/2 f. felső, 200 mm. 82 k. 11 K. 20 f., 7000 mm. 81 k. 11 K. 30 f., 200 mm. 81 k. 11 K. 27 1/2 f., 100 mm. 81 k. 11 K. 15 f., 300 mm. 81 k. 11 K. 15 f., 400 mm. 80-5 k. 11 K. 07 1/2 f. felső, 100 mm. 80-5 k. 11 K. 10 f., 100 mm. 80 k. 11 K. 15 f. Budára, 500 mm. 79 k. 11 K. 07 1/2 f., 100 mm. 79 k. 11 K. — f., 100 mm. 79 k. 11 K. 05 f., 100 mm. 79 k. 11 K. — f. felső, 100 mm. 80 k. 11 K. — f. felső, 100 mm. 79 k. 10 K. 75 f. felső, sárga, 200 mm. 78 k. 10 K. 90 f. felső.

Fejérmeyei: 500 mm. 80 k. 11 K. Pestmegyei: 600 mm. 82-5 k. 11 K. 25 f., 1950 mm. 81 k. 11 K. 20 f., 100 mm. 80 k. 11 K. 20 f., 500 mm. 80-5 k. 11 K. — f. sárga, 1000 mm. 80 k. 11 K. 05 f., 1000 mm. 80 k. 11 K. 05 f., 200 mm. 79-5 k. 11 K. 12 1/2 f., 300 mm. 79-5 k. 11 K. — f., 600 mm. 79 k. 10 K. 95 f., 1100 mm. 78 k. 10 K. 07 1/2 f.

Bácskai: 200 mm. 76 k. 10 K. 40 f., 200 mm. 76-5 k. 10 K. 40 f. T-Becsei: 2000 mm. 77-5 k. 10 K. 92 1/2 f. Bolgár: 4000 mm. 78 k. 10 K. 57 1/2 f. Szerb: 5000 mm. 79 k. 10 K. 75 f., 4200 mm. 79 k. 10 K. 72 1/2 f., 2450 mm. 79 k. 10 K. 72 1/2 f.

Román: 2500 mm. 81 k. 11 K. 20 f., 5000 mm. 82 k. 11 K. 05 f., 10000 mm. 81-5 k. 11 K. 10 f., 3000 mm. 81 k. 11 K. — f., 5720 mm. 80-6 k. 11 K. 17 1/2 f., 5000 mm. 80 k. 11 K. 05 f.

O-buza. Raktárú: 3000 mm. 76-8 k. 10 K. 70 f., 100 mm. 76k. 10 K. 70 f.

Mind három hónapra.

Ross: (6-áru) 500 mm. 7 K. 90 f. Ross: (uj) 150 mm. 8 K. 05 f., 300 mm. 8 K. — f., 200 mm. 8 K. — f., 400 mm. 8 K., 300 mm. 8 K. paritsára.

Arpa: 400 mm. 7 K. 25 f. Tengeri: 100 mm. 7 K. 25 f., 200 mm. 7 K. 15 f., 100 mm. 7 K. 15 f., 100 mm. 7 K. 150 f., 300 mm. 8 K. 12 1/2 f. kocsi rakva. Zab: 1000 mm. 7 K. 31 f., 1000 mm. 7 K. 30 f.

Készpénzfizetés mellett.

A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben és kilogrammonként.

Table with columns for 'Buzza' (50 and 60 kg) and 'Egyéb gabonafajták' (50 kg) listing various types of grain and their prices.

Table with columns for 'Ross', 'Arpa', 'Kéles', 'Zab', 'Tengeri', and 'Repos' listing prices for different types of feed and other goods.

A határidőzlet folyamán a következő kötések történtek:

Table listing market transactions for 'Oktoberi buza', 'Aprilisi buza (1905)', 'Oktoberi rozs', 'Oktoberi zab', 'Szeptemberi tengeri', and 'Májusi tengeri (1905)'.

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén.

Table listing closing prices for 'Oktoberi buza', 'Buza áprilisi (1905)', 'Oktoberi rozs', 'Oktoberi zab', 'Augusztusi tengeri', and 'Májusi tengeri (1905)'.

Délután fél 5 óraker zárul:

Table listing market transactions for 'Oktoberi buza', 'Aprilisi buza (1905)', 'Oktoberi rozs', 'Oktoberi zab', 'Augusztusi tengeri', and 'Májusi tengeri (1905)'.

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde igen csekély üzlet mellett tartott maradt. Délivasut-részvények azonban kedvező vasuti kimutatásra 3 koronával emelkedtek, míg a nemzetközi értékek piaca ingadozó volt. Délben berlini jegyzésekre csekély forgalom mellett tartott maradt az irányzat. Valuta és ércáru változatlan.

A helyiértékek piacán nyugodt volt a hangulat.

Előtőzsde. Szilárd. Osztrák hitelrészvény 638.—638.75. Magyar hitelrészvény 752.75—753.75. Osztrák-magyar államvasut 633.—, Déli vasut 86.25—87.—, Jelzálogbank 506.50—507.— K.

Déli tőzsde. Tartott. Osztrák hitelrészvény 638.25—637.50. Magyar hitelrészvény 752.75—753.50. Városi villamos vasut 332.—, Magyar koronajáradék 97.—97.02 K.

A helyi értékek piaca nyugodt. Pannónia vizszentbiztosító r. t. 2000.— K.

A prémiumüzletben díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4.—5.— korona, 8 napra 9—11 korona, 1904. augusztus hó végére 14—16 korona.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 638.50. Magyar hitelrészvény 753.75. Lészámítolbank 450.—, Rímanurányi vasmű 490.50. Osztrák-magyar államvasut 632.75. Közúti vaspálya 570.—, Városi villamosvasut 332.— korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Table with columns for 'Allamadossag', 'Magyar Allamadossag', 'Osztrák Allamadossag', and 'Egyeb nyilvanos kolesok' listing various government securities and their prices.

Table with columns for 'Bankok' listing various banks and their exchange rates.

Table with columns for 'Takarékpénztárak' listing various savings banks and their rates.

Table with columns for 'Birtosítói-társaságok' listing various land ownership associations.

Table with columns for 'Malomok' listing various mills and their prices.

Table with columns for 'Bányák és téglagyárak' listing various mines and brickworks.

Table with columns for 'Különféle vállalatok részvényei' listing various company shares.

Table with columns for 'Vasmű- és gépgyár-részvények' listing various steel and machinery factory shares.

Table with columns for 'Közeledési vállalatok részvényei' listing various shipping and transport company shares.

Table with columns for 'Sorsjegyek' listing various lottery tickets.

Table with columns for 'Főznemek' listing various types of flour and their prices.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonserü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag lucerna magyar 48.—58.— korona, vörös aprószemű 46.—52.— korona, vörös erdélyi — korona, közpészemű 55.—57.— korona, nagyszemű 58.—61.— korona. Disznózsír: budapesti 65.—65.50 korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légen szárított vidéki — korona, városi 4 darabos 52.—52.50 korona, 3 darabos 56.—56.50 korona, füstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség — korona, 120 darabos — korona, 100 darabos — korona, 85 darabos — korona, azonnali szállításra. Szerbiai, szokás szerinti minőség — korona, 100 darabos — korona, 85 darabos — korona. Szilvaiz: szlavóniai 12.50—13.— korona, szerbiai 10.50—11.— korona, azonnali való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdén a budapesti jelentés, hogy a magyar kormány a takarmányhiányt még nem tarja aktuálisnak és a déli vasut kedvező üzembevételei, valamint az új alpesi vasutnak észre jelzett vagom-megrendelése kedvező hatással voltak az irányzatra. Élénkebb forgalom azonban csupán déli vasut-részvényekben volt. Alpesi részvények és néhány sorompópapír és pedig gőzhajózási és prágai vasmű emelkedett. Egyebekben csekély volt az üzlet. A pénzellátás simán folyt le, a szűkséglet azonban csekély volt. A bankreort 3%—3 1/2% százalékos.

A déli tőzsdén, miután a berlini jegyzések nem buzdítottak, üzletcsend lépett előtérbe. Prágai vasmű 2255.

Zárlat tartott árak mellett esendes. Prágai vasmű 2258. A magánkamat 2 1/2%.

Bécs, aug. 5. (Magyar értékek zárlat.) 4% aranyjáradék 119.16. Magyar koronajáradék 97.00. Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 161.—. 4% magyar földterhentesítési kötvény 97.70. Magyar hitelbank-részvény 764.—, Magyar nyeremény-kölcsön-sorsjegy 206.—, Magyar lészámító- és pénzváltóbank-részvény —, Kassa-oderbergi vasuti részvény —, Rímanurányi vasműrészvény 490.50. Magyar kereskedelmi bank 2795. Magyar cukoripar —, Magyar vasuti kölcsön ezüstben —, Magyar keleti vasuti állami kötvény —, Magyar jelzálogbank 506.50. Adria hajózási r. t. —.

Bécs, aug. 5. (Osztrák értékek zárlat.) 4 1/2% papírjáradék 99.30, 4 1/2% ezüstjáradék 99.30—100.20, 4% osztrák aranyjáradék 119.15. Osztrák koronajáradék 99.20, 1860. sorsjegy 153.—, 1864. sorsjegy 257.—, Osztrák hitelsorsjegy 460.—, Osztrák hitelrészvény 638.—, Angol-osztrák bank 218.—, Unióbank 516.—, Bécsi bankgyűléslet 615.—, Osztrák Lánderbank 425.75. Osztrák-magyar bank 1610.—, Osztrák-magyar államvasut 632.25. Déli vasut 86.25. Elbeölgyl vasut 420.—, Dunagőzhajózási társaság 836.—, Alpesi részvény 434.25. Dohányrészvény 340.—, 20 frankos arany 1903. Cs. kir. arany (vert) 11.34. Londoni váltó 239.82. Német bankváltók 117.27. Lipót-kohó 360.—, Bécsi Tramway Litt E. —, Bécsi Tramway Litt A. —, Osztrák Lloyd 680.—, Török sorsjegyek 127.—, Az Irányzat szilárd.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, augusztus 5. (Zárlat.) 4 1/2% papír-árjádék —, 4 1/2% ezüst járjadék 99.80, 4% osztrák aranyjáradék 101.60, 4% magyar arany-árjadék

100.40. E/bévolgyi vasut... Osztrák hitelrészevény 203.60. Magyar koronajáradék 97.50. Déli vasut 18.60. Osztrák-magyar államvasut 135.75. Károly Lajos vasut... Kassa-oderbergi vasut... Orosz bankjegyek 216... Bécsi váltóár 85.25. 4% uj orosz kölcsön 91.50 Magyar vasut beruházási kölcsön... Török dohányrészevény... Alpesi bányarészevény... Olasz járadék 104... Disconto Commandit 188.25. Magyar hitelbank... Altalanos villamossági Edison 22... Dynamit Trust 227.75. Gelsenkircheni 225.40. Harpeni 213.10. Laurakohó 255.50. Az irányzat nyugodt.

Páris, augusztus 5. (Zárlat.) Osztrák-magyar állami vasut... Uj török-konzol 86.25. Egyiptomi járadék 106.50. Osztrák Landerbank... Párisi bankrészevény 1188... 3% os francia járadék 97.80. 4% os spanyol járadék 85.62. 3% os uj törleszhető járadék... Crédit foncier de France 680... Alpesi bányarészevény... 4% 1890. román kölcsön... Gőzög kölcsön 225... Váltó Olaszországra % 1/4. Váltó Amsterdamra 206.81. Váltó Brüsszelle 1/4. De Beers 472.50. Chartered 40.50. 5% os bolgar kötelezevény 415... Magyar aranyjáradék 100.82. Déli vasut 91... Váltó Londonra 252.55. Osztrák aranyjáradék 102... Török sorjegy 121.75. Medzionai vasut... 4% os olasz járadék 103.10. Q'oman-bank 526... 3% os francia járadék 97.50. Osztrák földhitelintézet 1299. Déli vasut elsőbbségi kötvény 320... 4% os 1896. román kölcsön... Dohányrészevény... Váltó Bécsre 104.72. Váltó német piacokra 122.15. Rio 13.27. East Rand 20.50. Randfontein 73.70. Magyar jelzálogbank 594... Az irányzat zárladt.

Frankfurt, augusztus 5. (Zárlat.) 4*2% os papírjáradék... 4% os osztrák aranyjáradék 101.60. 4% os magyar aranyjáradék 100.50. Osztrák hitelrészevény... Osztrák-magyar államvasut 135.80. Északnyugati vasut... Bustiehradi vasut... Londoni váltóár 204.52. Bécsi bankgyesület 131... Villamos részevény 139... 3% os magyar aranykölcsön 83.80. 4*2% os ezüstjáradék 100.80. Osztrák koronajáradék 99.90. Magyar koronajáradék 97.70. Osztrák-magyar bank 115.90. Déli vasut részevény 18.60. Elbevolgyi vasut... Bécsi váltóár 852.33. Párisi váltóár 810.33. Unionbank részevény... Alpesi bányarészevény 218... Az irányzat zárladt.

Hamburg, augusztus 5. (Zárlat.) 4*2% os ezüstjáradék 100.30. 1860. sorjegy 153.20. Déli vasut 18.60. 4% os Osztrák aranyjáradék 101.10. Osztrák hitelrészevény 200.75. Osztrák-magyar államvasut... Olasz járadék 103.80. 4% os magyar aranyjáradék 101.40. Az irányzat nyugodt.

A budapesti-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Augusztus 5. A sertésüzlet irányzata: változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű. Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban)... Öreg közép (páronkint 300-340 kilogrammig terjedő sulyban)... Fialat nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 110-112 fillérig. Fialat közép (páronkint 251-320 kilogrammig terjedő sulyban) 111-113 fillérig. Fialat könnyű (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) 110-111 fillérig. II. Magyar s z e d e t t: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban)... Közép (páronkint 240 kilogramm sulyban)... Könnyű (páronkint 240 k.-grammig terjedő sulyban) 107-108 fillérig. III. Romániai: Nehéz páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban... Közép (páronkint 250-320 kilogrammig terjedő sulyban)... Könnyű (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban)... fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (páronkint 240 kilogrammon felüli sulyban)... fillérig. Közép (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban)... fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) 111-112 fillérig. Közép (páronkint 240-260 kilogrammig terjedő sulyban) 111-112 fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 110-111 fillérig.

Sertésletés szám: 1904. augusztus 3. napján volt készlet 38.847 darab... 1904. augusztus 4. napján feliadtott 308 darab... 1904. augusztus 4. napján eszállítottott 637 darab... 1904. augusztus 5. napján maradt készletben 34.618 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 5. —

Kinevezések. A m. kir. pénzügyminiszter Szabó Sándor tordai díjtalan pénzügyi számgyakornokot, valamint Lovassy István és Solymossy Ernő tordai lakosokat ideiglenes minőségű segélydíjas, illetve utóbbit díjtalan m. kir. pénzügyi számgyakornokká nevezte ki a tordai m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez.

Névmagyarosítások. Gebhardt Jenő nagykapusi lakos családijának nevének Széplakira, kiskörsz Rosenthal Viktor (Gyöző) kispesti lakos, valamint kiskörsz Erzsébet nővére Gyulaira kért átneveztetését miniszteri rendelettel megengedtetett.

Pályázatok. A nagyváradai m. kir. pénzügyigazgatóság kerületében pénzügyi fővizsgálói állásra és több pénzügyi vizsgálói állásra 2, illetőleg 8 hét alatt; — a székelyudvarhelyi m. kir. adóhivatalnál adóhivatali segédi állásra 14 nap alatt; — Ivánkafalun postamesteri állásra augusztus hó 6-ig; — a zilahi pénzügyigazgatóságnál adóhivatali ellenőri állásra 14 nap alatt; — a bázsi fõvámhivatalnál ellenőri állásra 2 hét alatt; — a nyirbátori kir. járásbírósnágnál irnoki állásra 4 hét alatt; — a dévai pénzügyigazgatóságnál végrehajtói állásra 14 nap alatt; — a sátoraljaújhelyi ügyészségnél irnoki állásra 4 hét alatt; — a hosszusági kir. járásbírósnágnál telegkönyvi átalakítói díjnoki állásra 14 nap adandók be a kérvények.

Vizállás.

Table with columns for location (Inn, Dona, Morva, Vág, Rába, Oráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Laborczi, Ung) and measurements (Aug. 4., Aug. 5., méter). It lists water levels for various rivers and locations.

Önkéntesi egyenruhák és katonai felszerelések

páratlan elegáns kiválóbban legújabbakban

Blum Sándor

elsőrangú egyenruházati és hadifelszerelő intézetében készítenek... Ö folsége a porzsa eszár es orosz nagyharcog udv.szállítója.

A méretek fölvetele végett a cég saját külsőben szabdást vidékre elküldi.

BUDAPEST,

Váci-utca 15.

Arjgyzóék ingyen.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gardag tapasztalati alapján, melyeket a kórház megszervezi és bujakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendes foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

titkos betegséget

(hugycsőfolyást, sebeket, syphillist és önfertőzésből támadt idegbajokat).

Meglepő az eredmény FÉRFIUI GYENGESEGNEL (IMPOTENTIA) még öregebb egyénknél is.

Biztos siker folytán honorárium utólag is fizethető.

Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra gyógyszerék.

Rendelés délelőtt 9-3-ig, este 6-8-ig.

Budapesten, Erzsébet-körut 12. szám.

Felemet: bejárat a lépcsőnél. — Külföldi váróterem.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb PAP lan PAP lan PAP lan

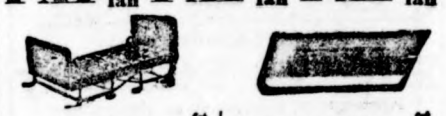

Table listing bed and mattress models and prices. Columns include item name, price in Ft, and item name, price in Ft.

GICHNER JÁNOS

szőnyegek, matracok, és kárpitosra gyártás, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körut 20. szám.

Arjgyzókat kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltenek, nem tetsző árak kiscsökkentnek, vagy a pénz visszaadatik.

Advertisement for Rosenzweig Róza, featuring an illustration of a woman and text describing her products and services.

Advertisement for Brausweller János, featuring a clock illustration and text about watch repairs and services.

SZINNHÁZAK.

Szombat, 1904. augusztus hó 6-án.

VÁROSL. NYÁRI SZINHÁZ. FŐVÁROSI NYÁRI SZINHÁZ.
Tanay Erlyes és Vendrey Ferenc
társulat vendég. Éjjeli menedékhely.
Jelenetek a mélységből, 4 fel-
vonásban.
Kezdeté 7 1/2 órákor Kezdeté 7 1/2 órákor.

SZT.-LUKÁCSFÜRDŐ, BUDÁN
SZIMFONIA HANGVERSENY
Kezdeté d. u. 5 órákor. Vége este 10 órákor.

ŐS-BUDAVÁRA VILLANYVÁROS!

Nyitva d. u. 6 órától reggeli 4 óráig.
Ma, szombaton, augusztus 6-án:
Coriandoli-, serpentin- és souvenir-ünnepély.
A belépésnél minden látogató ajándékot kap.
A Johnson és Dean ünnepélyek megismétlése
A nagy variété-színpadon fellépnek:
JOHNSON és DEAN
amerikai néger-gigerek.
Stuart, Miss Wagner,
az amerikai csalogány London csillaga
és az egész remek új műsor.
FOLIES COMIQUE:
AZ USZÓMESTER TIKA és a Das Laufmädcl
Moulin rouge. Coriandoli bál. Új táncszámok.
Katonazenekar és különféle zenekarok.
Remek új tűzijáték.
Belépődíj 1 korona. Kedvezményes jegyek 40 fillér stánfzetéssel
érvényesek.

Vendéglő-átvétel.
Van szerencséd a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy
a „Két koronához” címzett szálloda
vendéglőjét és kávéházát
IX., Soroksár-utca 12. sz.

bérbe vettem s személyesen tovább vezetem.
Több évi működésem alatt, mint könyvtárnok és vendéglős al-
kalmam nyílt hasznos tapasztalatok szerzésére s ezek révén bizo-
nyítottam a n. é. közönséget, hogy csak kiűnő könyvtárral és jó
ízlellyel szolgálók. Számos látogatást kér
Schwarzer Ferenc vendéglős.
Szép tágas helyiségek mulatságok és lakodalmak
részére, szolid árak mellett, mindig kaphatók.

SZIGETI LAJOS utódal
Héjj és Stiassny
szilgyártók, nyergesek és bőrűndösök
Budapest, IV. ker., Múzeum-körút 10b.
Kiváló és legjobb anyagból és teljesen készült kocsiszó löszre-
számú és nyerges felrakásokat, valamint minden bormenűt és
és sportkézeket. Tartalékos tisztelnek különösen a fiatalok.
DE! Árjegyzék ingyen és bérmentve. 204

*** Párisi különlegességek. ***

Párisban időresem alkalmával bevonultam a
legjobb eredeti párisi modelleket és így
abban a helyzetben vagyok, hogy a legkénye-
sebb igényeket is kielégíthetem. Minden
nálam vásárolt cipőért 1 évi irás-
belli jótállást vállalok, hogy a
felsőbb repedése ki van zárva,
ha GUZI-kenőccsel
beken, idő előtti el-
szakadása esetén
ingyen megcsinálom.
DE! Minden vidéki rendelést vagy teljesen portomen-
ten vagy kívánatra 1 pár elegáns cipő számít mellékel
ingyen. Nem megfelelő kicserélek vagy a pénzt vissza-
adom. 204

Hogy mindenki meggyőződjék világhírű GUZI-kenőccsöm
jószágáról, mindenki ki címet velem közli, 1 tegyél GUZI-
kenőccsöt és több száz eredeti fenykepfelvételel ellátott
árjegyzékem küldöm ingyen és bérmentve. — Legponto-
sabb merték ha harmincnyolc egy papírrapra állva a
lábszaj körvonalát lerajzoljuk.

Páris elegáns vix fűzőcipő	3.50	Párisi divat elegáns sevré,	2.00
Erős vix sima dupla talppal	3.20	fűzős v. gombos, seym-	
Box bakancs varrott talp,		bélésel, női	4.20
elegáns	4.50	Kivégzett kőcsatos szalon-	
Felfűző elegáns szalonkár-		lak v. finom bőrcipő.	2.-
fűzős, valódi sevré kár-			
csarral	4.50	Gyermekcipő, magas, 3 évig	1.-
Elegáns zerge, női, cugos,		vagy fűzős.	
vagy fűzős.	3.20	Zergebőr, magas, gyermek,	
Felfűző elegáns angol box		fűzős, szegeltalp, 7 évig	2.-
fűzős, női	3.90	1.80, 8-10 évig	

AGULÁR IGNÁC
Budapest, VII., Kerepesi-ut 30/a sz.
a Rókus-kórház templomával szemben.

Fogfájás

A fogfájás oka a legtöbb esetben tagad-
hatatlanul

a fogak elhanyagolásában

keresendő. A következőkre tessék
tehető pontosan figyelni. A száj
okvetlen kiöblítendő, a mely célra
szolgáló vizet felforradjuk azután
lehűjtjük, azonban soha se használ-
junk langymeleg vizet; ha azon-
ban a nagyon érzékeny fogakra
hideg volna, akkor tartuk a száj-
nak egy kevésbé érzékeny helyen
addig, míg egy kevésbé megmeleg-
szik és azután öblítsük ki jól a
száját. Egy nagyon alkalmas száj-
viz, melynek használata anti-
széptikus- és tonikus tulaj-
donságainál fogva még a fog-
idegek fájdalmas állapotában is
ajánlható az

Ebermann-féle szájviz.

Ez fenti utasítás szerint, vízzel ke-
verve, alaposan tisztítja és fertő-
teleníti a fogakat és szájüreget és
eltávolítja a lyukas fogaktól vagy
a visszamaradt ételmaradékoktól
eredő kellemetlen szagot.

Főraktár: Dr. Ebermann, Prag. Ebermann
szájvize üvegekben à 3 K., 1 K. 50 fill. és
80 fill.; Ebermann fogpora dobozokban à 1 K.
20 fill. és 60 fill. gyógyszerárakban, drogé-
riákban és illatszerekkereskedésekben kapható.

Elszakíthatatlan
kék munkásöltönyök
Szédő, boncköpenyek és froda-kabátok kaphatók
Gutmann J. és Társánál, VII., Kerepesi-ut 16.
Mindkét kiegészítő ingyen és bérmentve.

Magyarnak Pécs, Németnek Bécs. Ne küldjük pénzün-
kot külföldre.

SCHÖN WALD IMRE
magyar óraszer és ékszergyáros, PÉCSÉTT 12.
Nagy képes árjegyzék ingyen.

A legjobb új és
egyszer használt ZSÁK
vizhatlan ponyva legolcsóbban kapható
FISCHER J. ponyva- és zsák-
áruházában =
BUDAPEST, V., Nádor-utca 31-33.
Vessék állandóan minden mennyiségben, használt zsákok és
beeszerelők ajakra használt terményzsákokat.
Fenyvákölcsönző intézet. Legszolidabb kiszolgálás.
ALAPITVA 1882.

GRAMMOPHONOK,
PHONOGRAPHOK

Elsőrendű gyártmányok részletfizetésre is.
Árjegyzéket tessék kérnél.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED
HANGSZERESZTÁLY
BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-UTCA 37.
Alkalmos képviselőkh felvételnek. 204
Nyílt üzlet: Andrássy-ut 45, a Japán-kávéház
mellett.

Tűzőfüred
klimatikus gyógyhely és
hidegvíz-gyógyintézet.
Augusztus 20-tól teljes ellátás és lakás
heti 14 forintért kapható.

A Kalap-király
Elismert specialista 3., 4., 5.- koronás férfi és női
elsősorú kalap-különlegességeiben. BUDAPEST, VI.,
Eskü-ut 6, Klotild-palota.

STANDARD
életbiztosító társaság Edinburghban, Angolhon.
ALAPITATOTT 1825.
Magyarországi fiók:
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.
(Standard-palota.)
Évi bevétel több mint 33,000,000 kor.
Külföldi nyereséményrészek 170,000,000 „
Vagyon több mint 266,000,000 „
Halálesetek folytán kifizetve több mint 550,000,000 „
A „Standard” kötvényeinek nevezetesebb előnyei:
Kétségtelen biztonság. • Alacsony díjak.
• Szabad világkötvények. • Kötvények
érvényben tartása díjzsetések elmulasztás-
tásánál. • Törlesztés és előre megállapí-
tott visszaváltási érték. • Megtámadha-
tatlanság. • Feltétlen fizetés öngyilkosság
esetében egyévi fennállás után. • Szabad
háboru-biztosítás népfelkelők részére.
- Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.-

KÖLTÖZKÖDESEKET
vannak be hajón, az áprakóid és
és csomogolás megkönnyítése
val elfogad az avarharc
Szabadalmazott Burkolócsival
Caro és Jellinek szállító,
Budapest, V., Arany Áncsa-34.

Valódi angol Lawn-Tennis.
Tornaeszközök, függő-ágyak és mindenemű háló. Ruha-
torító-kötelek felet kenderből, vízmentes ponyvák, zsákok
és kenderárak legolcsóbb megbízható forrása:

Seffer Antal
sporteszközök és kötel-
gyári ipartelepe
Budapest, IV., Károly-utca
bojtárszám 12.
(Közp. városi há-
épülete.)
Alapítottatott
- 1878. -
Telefon: 15-56.
Képes árjegy-
sék kívánatra
bérmentve.

Minden szöveg szerkesztésénél...
Minden szöveg szerkesztésénél...
Minden szöveg szerkesztésénél...

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetőkre díjmentesen ad...
A hirdetőkre díjmentesen ad...
A hirdetőkre díjmentesen ad...

Kiadóhivatall telefon-sz.: 64-39.

Leveliből tudakozására ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bonyeget kell mellékelni. Tudakozóddasoknál a hirdetés színtát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Levelezés.

Szeretni vágyó
levele van. 80187
Szeretetlenül vágyó
leveleit más velle 41, kerül meg.
K. 215 18 19 21 80189

Commerce-ben
akadnak új szög bolygót kereső
tanárság felvételére. Gyönyörű
postabiztos. 2085

Betöltendő állások.

Tanuló
jól evanget. családok. Irodalmi
műveltség felvétel. Erzsébet-
körút 22. sz. 11. 80144

Nevelő
Keresek világba két gyereket
készek 13 és 6 éves) mellet
szép írással anyolytellen-
tenek. Idősebb egy. ref.
vallású hölgyek előnyben
részesülnek. A legjobb
bármelyik bismonté.
Személyesen írtatások
kéretnek c. e. 10-otát
d. a. 3-ig VII., Giziána-
30. nia.

Fincérrüket.
hasznítható sürgősen keresek,
kezők is lehetnek. Martinovics,
József-körút 85. 2367

Üzletvezető.
szappal kivételre 25 fr. évadok
köl felvételt. Martinovics,
József-körút 85. 2368

Üzletvezető
társat írodai választás 100 frtal
keresek 1000 frt bevételre. Buda-
pest, Martinovics József-körút
85. 2369

Takarítónő
félnapra felvételt. Sándor-a. 30R.
12. 2112

Tanóné
vasárnapon 20 korona havi
szünettel felvételt. Freisinger,
Kilátás-utca 52. 2377

Tanító
felvételt, Rosenthal könyv és
papírházasok, Lipót-körút 20.
2379

Üzletek.

Fedrász üzlet
jó menetű eladó Kispeszt, évi
hábér 200 kor. havi bevétel
200-250 kor. Kispeszt, Battyhány-
ut 55. 80184

Egy ünnem
berendezett vendéglő Bpest leg-
forgalmasabb utcájában állás el-
fogadásra mint kedves felüldök-
keléssel. Azonnal eladó. Cím a kiadó-
hivatásban. 80160

Örös üzletteltség
a központi városok mellet, mely
3 világsz. szabványú áll. azon-
nal kivételre Zsidó-utca 37. szám
alatt a házulajdonosnál. 80165

**Fényképezési műte-
ren**
Könyvny., Jászberény-ut 3.
szép kerttel, kiadó. Bővebbet
Kassan, Királyi Ferenc hátulaj-
donosnál. 80165

Dohányüzlet
helyiség, teljes berendezés,
Árnyék-ut legjobb helyen kizár-
tatásig alkalmas. Azonnal eladó. Nagy,
Csengery-utca 90. 6111

Kávécsernő
főváros legforgalmasabb főútján,
jó idegforgalommal, billárd-
da, mely fedett a házból, 2
szobás lakással, napi bevétel
30-32 forint, pazarfény beren-
dezéssel, azonnal megkapható, a
decsősi felvétel ados maradt.
Bővebbet Goldni, Weassely-
utca 47. 10828

**Cukrászda pékálók-
üzlettel**
Lipótvárosban, 23 éve
fennáll és havonta 200 forintot
tisztán jövedelmez, pazarfény
berendezéssel, potom ára eladó.
Megerthető Goldni, Weassely-
utca 47. 10829

Fedrászüzlet
400 korona havi bevételű üzlet-
szettel szemben pazarfény beren-
dezéssel részletezésre eladó,
Györgyud, Aggtelek-utca 19. 10835

Fűszerüzlet,
nagyforgalom árúval, mely
a főváros legforgalmasabb újja a leg-
nagyobb eszakiak, jutányosan
eladó Györgyud, Aggtelek-utca 19. 10832

Vendéglő
kerület, kertvel, főváros legjobb
pontján, 800 hektó italigazgatás-
sal, őrjálatokkal, családi gyűgy
matt jutudnyos eladó György
Lászlónál, Aggtelek-utca 19. 10838

Erzsébetfalván

vagy Kossuthfalván keres-
tetik kis ház kerttel bérletre vagy
vételre. Ajánlat Lógy M., Fehér-
vári-ut 23. I. 9. Ugyonk ki-
adva. 80178

Pénz.

**Gyors pénz-
felvétel.** Brumlyan természetű
kölcsönt előleg nélkül gyorsan
kiszárolják. 100 koronát Jótállás
nékül. Nemet, Bálvány-utca 20.
Ugyonk felvételnek. (Válász-
belyeg.) 2186

Pénzkölcsön
egyértelmű koronánál több, keresek
nékül is, négy kamatra, hitel-
kölcsön egynélküli kiadatik 1883
évés 18/25-évesre. Ingatlanok-
ra pedig a legmagasabb összeg
erővel 18vón éves törlesztésre.
Sürgős lebonyolításat eszközöl a
Fenyőgy. Irada, Budapest,
VI. Erzsébet-körút 5. (Válász-
belyeg.) 80162

500.000 Korona
kölcsönként kiadó, hitelke-
szeléshez kézes nélkül is, bekebe-
lésre 4% kamatra. Törlesztés
bejegyztet pénzforgalmi iródja.
Rottenbiller-ut. 4/b. Válásbelyeg
mellettkel. 10826

Pénzkölcsön
minden irányban. Katonatisz-
teknék, állami, megyei, vá-
rosi hivatalnokoknak, papok-
nak, tanítóknak fizetés és
nyugdíjfelvételre, csupán
költségtérve 10-25 évi tör-
lesztésre. Továbbá 300 koroná-
tól feljebb minden hitelke-
pes egyének 4 korona havi
törlesztésre. Konvertálók bir-
tek és házkölcsönöknek kinek
birtokait drága kamattal terhel-
teket kifizetésre a 4 percent-
es szaszalekra. Király József
hátszáltag bejegyztet bank-
kepvételre, Kerespest-ut 60.
Földszint 14. (Válász-belyeg.)
10814

Csemegeszőlőt!

ngyeztélnek finom ószibarenc-
kint csemegén, postakosarok-
kint négy koronáért bérmen-
tes szőlőt: Merta Népor,
Nagyváradon. 80185

Angolországból

és Németországból importált a
több kiállításra a legmagasabb
díjakkal kitüntetett, angol kos-
orú, belga, oliai normandi nyu-
lalmi tulaspárodás miatt, méltá-
nyos olcsó ár, készítés darab,
eladó. Tervező vállalkozók ke-
retek. Livobez Károly Pinczebél,
Nagyváradon. 80188

Jó esztédek
kaphatók azonnal helyére Mar-
tinovics esztédeküzletében, 36-
szék-körút 26. Telefon-sz. 42.2366

Befőtőni való ringlino
kial vagy 3 kiló postakos-
kossal bérmentes utánvételt
2 k. 50 f. Báthy Hevra. 80161

Szivarokhüvely
1000 db. Egyiptom 90 kr. Rosen-
feld, Bpest, Csömör-ut 14. 2371

Szőnyegváltás
rendelhető házszáraz eladó.
Rákóczy-ter 12. káptalan. 2357

Cilinder-homorgóp
kifolyó olcsó eladó, izabell-
ter 8. Habán műtészetre. 2376

Izraelita szőlőknek!
két vidéki ház, mérsékelt díjazás
és finom bürmentés mellett. Kap-
talanul nalam teljes ellátást. Garai
Láder, hitantató, Budapest, István-
ut 42. 6117

Bontás miatt
a Kossuti Lajos-utca 5. sz. ház
összes anyaga és felszerelése ol-
csón elárultatik. 4650

Szőlőt
gyümölcsöt, konyhakerti ter-
meket, burgonyát, haromti,
buszemleket, tejtermékeket,
tojást mindennemű élelmis-
szert legjobban értékesíti Be-
nyórá Mátyás élelmiszer-ma-
gabizonyosok árúterít. Buda-
pest, Kéztoponi Vassze-
nek. levelem: Mohár-utca
22. Burgonyát fax számlára
vászrolk. 80166

Zálogkulat
veszok bármely tárgyól. Nemet.
Bálvány-utca 20. 1970

Hölgyeim!
Hajlédváltót árról és kéről. 51
peronyi fájálaton nélkül métk.
dés utd. barmatos eredmény.
Gyar-utca 2. I. em. 10. 8211

Zöld ringlino
befőzése legszebb fajokból
5 kilogrammot 3 koronáért.
Paradiesom 3. koroná-
ért. havi mentesítés nélkül
utánvételt szállít: Rusnyák
Antal mintagazdaság, Gyön-
gyös. 20978

**Kávéházi-
vendéglő.** tejcsapok, fűszere-
tellet berendezéssel vess és elad
Winter, Bud-utca 3. 2654

Szegény asszony,
aki nagy nyomorban él, a 16
embereket támogatást kéri.
Adományok Budapest Lászlóné
(József-utca 9. I. 14. sz.)
címeire küldendők.

Jukker 16
fistal, csinos formájú, jó menésű,
megyigiben és kettesben is,
Szeged, Kéztopán eladó. Hol
megmondja a kiadóhivatall. 20185

Zálogkulat
bármely vidéki ház, birtokot,
egész háztulajdoni részleteket,
őrg hamis fogakat val-
mint minden elfogadható vesz.
Wischgrod Jakab, Nagyváros-
ut 7. Levelőlapra azonnal jó-
vók. 80162

Édes csemegeszőlőt!

szállít 6 kilós postakosarokból
4 koronáért. Müller J.
Gyöngyös. 30133

Legtöbb
piperecsappan: Savona Ravie-
sante - Doctor Lejosse -
Párisban. Egy korona. Török
József gyöngyáralban,
Molnár és Mészáros. 26032

Féltárlan
hátfázók, szőnyegvétel és bírd-
vétel és vasny. Klein Di-
vidni, Kildő-utca 16. 2328

Telesztások
és mindennemű kívánság beren-
dezések részletezésre is kán-
hatók. Rottman, Dob-u. 24. 2356

Hölgyek!
Több évi klinikai gyakorlattal
bíró megbízható szülészes elő-
adó lakással szülőknek olcsó
diagnosztika. Kiss-utca 27. I. em.
10. 2136

MITS-órák Bolya-Crémét
ma már minden előkelő hölgy
ismert. Róvid használat után
előbőrre és tisztává várossza a
az arcot. Egy doboz 1 korona
Kapható: Mits János győgy-
szertár. Szamosvárosi-
Török Józsefnél Budapest
Király-utca 12.

As 1886. milleniumi kiállításán
két élelem. oklevél. kitüntetés.

POLOSKAR,
avóbbgark,
csótánybogarok,
molyok, han-
gyak, bolhák,
legyek, szék-
bűszög, és gyé-
resen kirtija
csak az öntözés

Fovart író perem
dobozokban 2 koronával,
kisebb 1 korona 10 filler és
60 fillőrel. Tökéletesen mé-
regetmes, gyors és biztosan
hasú

**csótány-és avóbbgár-
irtószer,**
dobozokban
2 koronával és
kisebb 1 kor. 10
filler 2 por rög-
tét és oly módon
hasú egy
szálval alkalmazás után az egész
szoba és csótánybogarok
elpusztitva kiserkebek.

FULGURIN
az egyetlen fe-
lyarcs, mely
folyócsatorná-
gyógyoszkál a
szőlőkészíté-
stével együtt
kíthatólag és
tökéletesen ki-
irtja fulgurin
mindentől és
minden kára-
sítás nélkül
még a legújabb káptlan
(tápátán) vagy a mögött is ká-
keresen alkalmazható Fulgurin
váladias csak 30 fillőres üve-
gekben és 2 koronás üve-
gokban. Mindkettő eszté-
tel elvételre.

**Volt és kár száma, a maga ne-
mében egyetlen hatáson
patkány- és egér-irtószer**

REISS B. győgyzött termé-
kkel rendelkező egy-egy csotány-
Budapecst, Király-utca 41
sz. 1601 emelet.
Aki - minden tétel jó elhár-
ítás végett - károsan gyö-
lamba veszté!!!

Felkértek Budapest,
Kálai Sándor, VII., Király-utca
és Károly-körút sarkán, 300m
Károly, V. Nagykorona-utca 12.
Krajer E. és Taras, V. Váci-
ut 6. sz., Frankel-telek vandur-
ban 7 VII. Kerespest-ut 50 sz.,
a Népszínház átellenében, Te-
néssy Ájos IV., Koszták Lajos-
utca 16. szám.

Tanulók
jól evanget. családok. Irodalmi
műveltség felvétel. Erzsébet-
körút 22. sz. 11. 80144

Nevelő
Keresek világba két gyereket
készek 13 és 6 éves) mellet
szép írással anyolytellen-
tenek. Idősebb egy. ref.
vallású hölgyek előnyben
részesülnek. A legjobb
bármelyik bismonté.
Személyesen írtatások
kéretnek c. e. 10-otát
d. a. 3-ig VII., Giziána-
30. nia.

Fincérrüket.
hasznítható sürgősen keresek,
kezők is lehetnek. Martinovics,
József-körút 85. 2367

Üzletvezető.
szappal kivételre 25 fr. évadok
köl felvételt. Martinovics,
József-körút 85. 2368

Üzletvezető
társat írodai választás 100 frtal
keresek 1000 frt bevételre. Buda-
pest, Martinovics József-körút
85. 2369

Takarítónő
félnapra felvételt. Sándor-a. 30R.
12. 2112

Tanóné
vasárnapon 20 korona havi
szünettel felvételt. Freisinger,
Kilátás-utca 52. 2377

Tanító
felvételt, Rosenthal könyv és
papírházasok, Lipót-körút 20.
2379

Erzsébetfalván
vagy Kossuthfalván keres-
tetik kis ház kerttel bérletre vagy
vételre. Ajánlat Lógy M., Fehér-
vári-ut 23. I. 9. Ugyonk ki-
adva. 80178

Pénz.
**Gyors pénz-
felvétel.** Brumlyan természetű
kölcsönt előleg nélkül gyorsan
kiszárolják. 100 koronát Jótállás
nékül. Nemet, Bálvány-utca 20.
Ugyonk felvételnek. (Válász-
belyeg.) 2186

Pénzkölcsön
egyértelmű koronánál több, keresek
nékül is, négy kamatra, hitel-
kölcsön egynélküli kiadatik 1883
évés 18/25-évesre. Ingatlanok-
ra pedig a legmagasabb összeg
erővel 18vón éves törlesztésre.
Sürgős lebonyolításat eszközöl a
Fenyőgy. Irada, Budapest,
VI. Erzsébet-körút 5. (Válász-
belyeg.) 80162

500.000 Korona
kölcsönként kiadó, hitelke-
szeléshez kézes nélkül is, bekebe-
lésre 4% kamatra. Törlesztés
bejegyztet pénzforgalmi iródja.
Rottenbiller-ut. 4/b. Válásbelyeg
mellettkel. 10826

Pénzkölcsön
minden irányban. Katonatisz-
teknék, állami, megyei, vá-
rosi hivatalnokoknak, papok-
nak, tanítóknak fizetés és
nyugdíjfelvételre, csupán
költségtérve 10-25 évi tör-
lesztésre. Továbbá 300 koroná-
tól feljebb minden hitelke-
pes egyének 4 korona havi
törlesztésre. Konvertálók bir-
tek és házkölcsönöknek kinek
birtokait drága kamattal terhel-
teket kifizetésre a 4 percent-
es szaszalekra. Király József
hátszáltag bejegyztet bank-
kepvételre, Kerespest-ut 60.
Földszint 14. (Válász-belyeg.)
10814

Lakás-bérlés.

Butorozott szoba
kellő bejárattal, kiadatik Budára,
kiadó. Lipót-körút 3. dívtulatt. 2378

Egy kétalakos
butorozott utcai szoba két ár egy
nő részére kiadó. Felső őrdső
38. sz. I. em. 216 8. 2372

Különféle.
Részletvételre
könyvet legújratulazott kizár-
tatással szállított az „Irodalom-
terjesztő Vállalat” Kispeszt. 2361

Olcsóért
kell könyvet használt állapot-
ban az „Irodalomterjesztő Vállal-
t” Kispeszt. 2361

Iskoikönyvek
gyorsan kiadó az „Irodalomter-
jesztő Vállalat” Kispeszt. 2361

„Híres szerelmek”
selyemkötésben 10 koronáért kiadó
az „Irodalomterjesztő Vállal-
t” Kispeszt. 2362

Kitűnő
idei írott királyi jegyzet kapható:
Váci-körút 26. I. 12. 2374

Zálogkulat
bármely vidéki ház, birtokot,
egész háztulajdoni részleteket,
őrg hamis fogakat val-
mint minden elfogadható vesz.
Wischgrod Jakab, Nagyváros-
ut 7. Levelőlapra azonnal jó-
vók. 80162

TITKOS

betegségéről ha alaposan akar
gyógyulni, akkor rendeljen
azonnal egy üveg

,TRIAS'-t

Papp L. győgyzött termé-
kkel, Tisza-Egy-úterre, Fo-
toca 5. férfiaknak kor.
2.72, nőeknek kor. 3.54
küldésellenében bérmentes
küldik. Titoltárs bizto-
sítás „Triassal” egy-
nek mint a földi szarvától
mellőtt, minden utóbb és fájd-
alman nélkül, meg ha a leg-
elhangyolgatott folyásian
szenvetné a füvetlenül
kigyógyulnak. Hatáson
kell az győgy. Fokozott
dér nőeknek és férfiaknak
küllő 1 korona. Főmunkar:
Török József, győgy-
szertár, Bpest, Király-
utca 12. s legjobb vidéki
gyógyászoknál is kapható

Édes csemegeszőlőt!
szállít 6 kilós postakosarokból
4 koronáért. Müller J.
Gyöngyös. 30133

Legtöbb
piperecsappan: Savona Ravie-
sante - Doctor Lejosse -
Párisban. Egy korona. Török
József gyöngyáralban,
Molnár és Mészáros. 26032

Féltárlan
hátfázók, szőnyegvétel és bírd-
vétel és vasny. Klein Di-
vidni, Kildő-utca 16. 2328

Telesztások
és mindennemű kívánság beren-
dezések részletezésre is kán-
hatók. Rottman, Dob-u. 24. 2356

Hölgyek!
Több évi klinikai gyakorlattal
bíró megbízható szülészes elő-
adó lakással szülőknek olcsó
diagnosztika. Kiss-utca 27. I. em.
10. 2136

MITS-órák Bolya-Crémét
ma már minden előkelő hölgy
ismert. Róvid használat után
előbőrre és tisztává várossza a
az arcot. Egy doboz 1 korona
Kapható: Mits János győgy-
szertár. Szamosvárosi-
Török Józsefnél Budapest
Király-utca 12.

As 1886. milleniumi kiállításán
két élelem. oklevél. kitüntetés.

Oktatás.

**Szabás és ruha-
varrás.** Minden intelligencia és
bárkább hölgy és aki a jövőt
biztosítani akarja, tanuljon meg
ruhákat, szabni és varni, mert
ez az életvezetés nyitja a leg-
jobb házi, régi jobbnál
szabászat tanítást. Buda-
pest, Erzsébet-körút 23.
Hol a ruhákat, szabás, ügy-
zés és ruhavarrás alaposan, olcsón
és rövid idő alatt elsajátítható.
Tandj havonként egy napra 10.
fél napra 5 fr. Akt állam kitünt.
felményírást és munkájáról
kap kértlen prospektust. 2142

Gimnázium.
polgáriiskola, realiskola, keres-
kedelmi, egyetemintézetekre
jelölés vizsgákra rövidesen bizto-
sított előkelő gimnázium
nyit Budapest, Csömör-ut 9.
III. 2. 60181

Polgári.
kereskedelmi, tanítóképzést,
redit v. gyezhelést gimnáziumi
végzettség, bármilyen maczán
visszatárla felolgozással rövidesen
előkelő: Kőrös. Dohány-u.
82. I. 14. (Vidéknek ellátás kap-
nak. Válásbelyegot kérék.) 20471

Házak, telkek.

Egy családi ház,
közeli a Császártörődöz 5 lakás-
sal kerttel, fedett úveg verandá-
val 8.000 forintot, egy kis ház
mely áll 4 szobával és konyhával
fedett úveg verandával és kert-
tel 4.000 forintot évi törlesztésre
eladó. Egy ház kis fűszer, papir-
és hentesura üzlettel 6000
forintot, lakk vagy 2500 frt. Árveszék
hássat lakk eladásra, Breitner
Antal III. Szabolcs-ter 6. 80184

Budafokon
családi ház, butorok, kertsek,
hársny elkötésben folyón olcsón
kapható. Cím kiadó. 6114

Parcellázás
700 hektó szántó, 10 vésztel
a főváros mellett, Sárospatak-
Kálai közt, I. oszt. szántó
holontként 25 évi részletvételre
eladatik. Erőteljes kapható borok-
sá-utca 16. Nemes kávé-
háza napként d. u. 1-3-ig.
6118

Lakás-bérlés.

Butorozott szoba
kellő bejárattal, kiadatik Budára,
kiadó. Lipót-körút 3. dívtulatt. 2378

Egy kétalakos
butorozott utcai szoba két ár egy
nő részére kiadó. Felső őrdső
38. sz. I. em. 216 8. 2372

Különféle.
Részletvételre
könyvet legújratulazott kizár-
tatással szállított az „Irodalom-
terjesztő Vállalat” Kispeszt. 2361

Olcsóért
kell könyvet használt állapot-
ban az „Irodalomterjesztő Vállal-
t” Kispeszt. 2361

Iskoikönyvek
gyorsan kiadó az „Irodalomter-
jesztő Vállalat” Kispeszt. 2361

„Híres szerelmek”
selyemkötésben 10 koronáért kiadó
az „Irodalomterjesztő Vállal-
t” Kispeszt. 2362

Kitűnő
idei írott királyi jegyzet kapható:
Váci-körút 26. I. 12. 2374

Zálogkulat
bármely vidéki ház, birtokot,
egész háztulajdoni részleteket,
őrg hamis fogakat val-
mint minden elfogadható vesz.
Wischgrod Jakab, Nagyváros-
ut 7. Levelőlapra azonnal jó-
vók. 80162

TITKOS

betegségéről ha alaposan akar
gyógyulni, akkor rendeljen
azonnal egy üveg

,TRIAS'-t

Papp L. győgyzött termé-
kkel, Tisza-Egy-úterre, Fo-
toca 5. férfiaknak kor.
2.72, nőeknek kor. 3.54
küldésellenében bérmentes
küldik. Titoltárs bizto-
sítás „Triassal” egy-
nek mint a földi szarvától
mellőtt, minden utóbb és fájd-
alman nélkül, meg ha a leg-
elhangyolgatott folyásian
szenvetné a füvetlenül
kigyógyulnak. Hatáson
kell az győgy. Fokozott
dér nőeknek és férfiaknak
küllő 1 korona. Főmunkar:
Török József, győgy-
szertár, Bpest, Király-
utca 12. s legjobb vidéki
gyógyászoknál is kapható

Édes csemegeszőlőt!
szállít 6 kilós postakosarokból
4 koronáért. Müller J.
Gyöngyös. 30133

Legtöbb
piperecsappan: Savona Ravie-
sante - Doctor Lejosse -
Párisban. Egy korona. Török
József gyöngyáralban,
Molnár és Mészáros. 26032

Féltárlan
hátfázók, szőnyegvétel és bírd-
vétel és vasny. Klein Di-
vidni, Kildő-utca 16. 2328

Telesztások
és mindennemű kívánság beren-
dezések részletezésre is kán-
hatók. Rottman, Dob-u. 24. 2356

Hölgyek!
Több évi klinikai gyakorlattal
bíró megbízható szülészes elő-
adó lakással szülőknek olcsó
diagnosztika. Kiss-utca 27. I. em.
10. 2136

MITS-órák Bolya-Crémét
ma már minden előkelő hölgy
ismert. Róvid használat után
előbőrre és tisztává várossza a
az arcot. Egy doboz 1 korona
Kapható: Mits János győgy-
szertár. Szamosvárosi-
Török Józsefnél Budapest
Király-utca 12.

As 1886. milleniumi kiállításán
két élelem. oklevél. kitüntetés.

INGYEN

szérumot, ezt borítékban kúldik házhoz legjobban meg-
felelő rendelés érdekes tartalom, több ezer ábrával és bő
magyarázattal ellátott képregyűjtéssel.

Universal sérvtörők például kis gummi-
nyomlappal a legma-
gyobb sérv is eltartható. Az árjegyzék a különféle sérvtörők bő-
vebb magyarázattal szolgál.

GUMMI halhólyag, női szerek, bő magyarázattal és
használati utasítással. — 20 korona megrende-
zéssel hazai szállítás engedmény.

Műközetek, műlábak műanyagok, gummitörők, egye-
balkötők pontos utasítással és képezzel.

Ar árjegyzék kelti az „első segély” leírását. **Mérszabó**
nyak csipészés és iparváltásokról kaphatók.

Betegápolási cikkek külön-külön osztályos
bő magyarázattal.

BETEGTŐLŐ SZEREK.
Cím:
Magyar orvosi műszertár
Budapest, VII., Kerespest-ut 32,
(a Rókus kórháznál szemben).
A vérző kesztyűt ingyen kúldjuk!

Helyiségváltoztatás !!

Mintán jelenteni helyiségem a vevők
nagy látogatása folytán neknek
bizonyít, ennél fogva cipőáru-
üzletemet augusztus 15-től
Múzeum-körút 27 alá he-
lyeztem át. Addig is
a régi áruval és
számból az árunkat
igen olcsón aján-
lom, mert ezek az árak a végleges árunknál is
kevésbéek.

Férfi-cipő: Borjúbőr, víz, sima vagy botlás... 3.-
Elegáns borjú vagy víz, füzős... 4.-
Szállak, sevrő, füzős vagy cugos... 4.50
Boxbőr, cugos vagy füzős... 4.-
Sárga, borjúbőr, füzős vagy cugos... 4.-
Pineér-cipő, szegcs, cuggal... 1.50
Tiszteelő, lakk vagy sevrő... 4.-
Borjúbőr, katonababcs 3.50, boxbőr... 4.50

Női-cipők: Zergebőr, cugos vagy füzős... 3.-
Box, sevrő vagy lakk, füzős... 3.50
Box, lakk, sevrő, gombos... 3.50
Sárga vagy d. sz. füzős, füzős... 3.50
Lakk, szálka, epangilós... 1.50
Sevrő vagy lakk, rugalmas... 2.50
Lakk vagy bőr, kivágott cipő... 1.50
Sárga, női, füzős vagy cugos... 3.50
Gyermekek, sport- és konyhatörők vagy válászékekben. A sz. nem
felöltő árút kiscsekkelt vagy pénz visszafizetésre.
Kérje nagy fényképes árjegyzékemet ingyen és
bérmentesen.

Agulár Dávid BUDAPEST, VII.,
Erzsébet-körút 6/a.

FÉRFI ÉS NŐI

nemi betegségek,
fertőzöttség (impotencia) alapos gyógykezelésre legjob-
ban ajánljuk

Dr. KAULACSY

v. os. és kir.

